

Žive SLOVO

4 1998
ročnik XXX

JA SOM
SVETLO
SVETA
Vy ste
solou zeme

Ján 8,12

Mt 5,13

Milí čtenáři,

opět uplynul jeden rok a my končíme další ročník Živého slova. Jeho nosným tématem jsou slova našeho Pána ze známého Kázání na hoře: "Vy jste sůl země" a "Vy jste světlo světa". Na začátku roku jsme si připomněli nezbytnost a nutnost **spasení** jako začátku nového života v Kristu. Pak jsme vyzvedli důležitost **víry a skutků** v životě Božího dítěte. V dalším čísle jsme si připomněli, že jen **v Kristu jsme novým stvořením**. Tématem posledního čísla je naše poslání v tomto světě. Pro nás stejně jako kdysi pro učedníky Pána Ježíše, kteří poslouchali jeho kázání, platí toto poslání - být v tomto světě **solí země a světlem světa**.

Přemýšlel jsem o slovech Pána Ježíše Krista - proč mluví o soli a proč o světle? Sůl se používá ze dvou základních důvodů - jednak je konzervační prostředek a jednak pro ochucení jídla. Je obyčejná, nikdo si jí neváží, protože sůl má přece každý, soli je všude dost. Ale není-li tam, kde má být, je i pokrm z vybraných surovin bez chuti. Sůl v jídle není vidět - ztratila se tam, působí skrytě. To je poslání Božích dětí - nejde o to, aby nás bylo vidět, aby druzí obdivovali naši aktivitu, či krásu našich ideálů. Jde o to, abychom přinášeli v dnešní hektické době "sůl" do života lidí. A to se často pozná teprve tehdy, až takový věrný Boží služebník odejde jinam. Jestliže lidé poznají, že tu něco chybí - pak byl opravdu soli.

Pán Ježíš ale hovořil o tom, že sůl může ztratit slanost. Osobně mi je blízké vysvětlení v Biblickém slovníku A. Novotného. Sůl u Mrtvého moře nebyla chemicky čistým chloridem sodným, ale byla to směs soli a sádry, kterou se solilo. Samozřejmě, byla-li taková směs ve vlhku - došlo k tomu, že sůl se rozpustila a odtekla a zůstala pouhá sádra. "Sůl"

pak ztratila svou slanost a nebyla k ničemu. Podobně se používala také jako katalyzátor ke zvýšení žáru v topeništích, časem se ale vyčerpala a spíš dusila než povzbuzovala hoření - proto se jako tvrdá hmota vyhazovala na ulici. I my věřící jsme takovou "směsí" tělesného a duchovního. Pokud nechodíme s Pánem, stane se, že ztratíme svou slanost - a Pán si nás nemůže použít.

Jsme také světlem světa. Tu nezáleží na tom, jak velkým jsme světlem, ale na tom, jak věrně svítíme na místě, kam nás Pán postavil. Někdo by chtěl být majákem, svítilím do dáli, ale Pán ho postavil jen jako svíčku na temném schodišti v panelovém domě, ve kterém vyplí elektrinu. Co pomůže maják svítilí do dáli do temného moře, když lidé v paneláku světlo nemají?

Mimoděk mi připadají na mysl také slova Pána Ježíše "Já jsem světlo světa" a "Vy jste světlo světa" v souvislosti se zprávou v 1M 1,14-18, kde se hovoří o slunci a měsíci. Měsíc nemá vlastní světlo - jen odráží v noci sluneční svit na naši zemi. Jeho světlo není také stálé, má své fáze od novu až po úplňk. Když se dostane měsíc mezi slunce a zemi - dochází dokonce k zatmění slunce, takže jeho svit nemůže dopadat na naši zemi. A naopak, dostane-li se země mezi slunce a měsíc, dojde zase k zatmění měsíce, takže nemůže plnit svou funkci světla na tomto světě. I to je obraz našeho života jako "světla světa". Dostane-li se svět mezi nás a Pána, to věčné slunce, nesvítíme lidem. A naopak - dostaneme-li se my mezi Pána a ostatní lidi, "zaciáníme" a jsme překážkou.

Kéž by Pán dal, abychom byli opravdu "solí země" a "světlem světa" - vy i já. Pán nám k tomu buď milostiv.

Váš bratr v Kristu *Tomáš Pala*

SOL ZEME A SVETLO SVETA

"Vy ste soľou zeme; keby soľ stratila svoju sľaň, čím sa osolí? Na nič viac sa nehodí, len aby bola von vyhodená a pošliapaná od ľudí. Vy ste svetlom sveta. Mesto ležiace na vrchu nemôže sa ukryť!" (Mt 5,13-14).

Kázeň Pána Ježíša na vrchu už veľa ľudí oslovila a postavila pred rozhodnutie. Je tiež najlepšou "lekciou" pre mnohých evanjelistov. Veľa kázni už odznelo na tému "Kázeň na vrchu". Je v nej skrytý silný náboj evanjelia, ktorý zasahuje ľudské srdcia dodnes. Pán Ježíš často zdôrazňoval, že teoretické aj praktické evanjelium musí byť chutné, aby ho ľudia prijímali. Má byť podávané v moci Ducha radostne a bez obalu. Soľ konzervuje a dáva chuť k jedlu. Svetlo je potrebné k chodeniu a dodáva chuť k životu. Učenci Pána Ježíša majú roznášať soľ po zemi a osvecovať srdcia ľudí. Evanjelium je soľou a svetlom. Je základnou potrebou pre každého hriešnika. Evanjelium Kristovo je hotové, účinné a vždy pripravené vyraziť do sveta. Potrebuje však k tomu ochotných a zmocnených služobníkov. Aby bola soľ roznesená po celej zemi, potrebuje "nohy viery". Aby nebeské svetlo zažiarilo vo všetkých končinách zeme, potrebuje "krídla viery".

Pán Ježíš pri odchode do neba dal príkaz svojim učeníkom: *"Chodte do celého sveta a kážte evanjelium každému stvoreniu..."* Myslel pri tom na budúcu Cirkev, ktorá hneď v ranej dobe s veľkým odhodlaním v moci Ducha začala roznášať soľ a svetlo po zemi. Myslel však aj na učeníkov dnešnej doby. Myslel aj na teba, milý brat, sestra - evanjelista. Myslel na každého jedného z nás, že budeme v našej dobe roznášať soľ a

svetlo po zemi. Prorok Izaiáš asi 800 rokov pred Kristom videl krásu z roznášania evanjelia takto: *"Aké krásne sú na vrchoch nohy toho, ktorý zvestuje radostné veci, ktorý hlása pokoj, ktorý zvestuje dobré, ktorý hlása spasenie, ktorý hovorí Sionu: Tvoj Boh kraľuje"* (Iz 52,7)!

Príkaz Pána Ježíša: *"Chodte do celého sveta a kážte evanjelium každému stvoreniu"* platí stále. Pán počíta so svojou Cirkvou, ktorá žije v našom storočí, že stále bude mať *"nohy obuté v hotovosti evanjelia pokoja"* (Ef 6,15).

Svet v kútiku srdca skryté túži poznať pravého Boha. Ale ako budú vzývať toho, v ktorého neverili? A ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? A ako počujú bez kazateľa? (R 10,14)? Obujme svoje nohy v hotovosť zvestovať evanjelium - rozťahnime svoje krídla viery a zanesme ten náš diel soli a svetla do širého sveta!

Kristova Cirkev už rozniesla veľmi veľa soli a svetla po zemi. Výsledok je úžasný. Soľ zeme zastavuje hnilobu totálnej skazenosti sveta a svetlo sveta preniká do najtemnejších kútov zeme v znamení slov Pána Ježíša: *"A to je ten večný život, aby poznali teba, toho jediného pravého Boha a toho, ktorého si poslal, Ježíša Krista"* (J 17,3). Hľa, čo dokážu nohy obuté v hotovosti evanjelia a svetlo sveta, ktoré Cirkev nikdy neskryla pod nádobu!

"Vy ste soľou zeme... vy ste svetlom sveta." Boh vložil do svojej Cirkvi veľké bohatstvo. My, ktorí sme Jeho cirkvou po čiastkách, snáď si ani dost dobre neuvedomujeme, aké obrovské množstvo soli a svetla je v každom, kto sa znovu narodil v Kristovi. Je to Božia investícia v nás, nesmieme ju spotrebovať len pre seba. Nemáme si soľ a svetlo uložiť do seba, ako nejaký "kapitál". Boh počíta pri nás s návratnosťou. Soľ

evanjelia Kristovho musí ísť od nás von do sveta, inak by stratila svoju slaň a my by sme zostali "presolení", neužitoční, zakonzervovaní. Svetlo Kristovho evanjelia musí taktiež ísť od nás von do sveta. Ak by sme neroznášali soľ a svetlo po zemi, je tu nebezpečie, že soľ stratí svoju slanosť a svetlo v nás sa stane tmou.

Obavy Pána Ježiša o zmene užitočnosti soli a svetla v nás sú celkom opodstatnené. Ten pre nás nežiaduci paradox sa môže pri nás zjavne ukázať, ak nebudeme vo viere bdiieť a piniť náročný, ale veľmi krásny program nášho Majstra: "A tak chodte, čiňte učeníkmi všetky národy... A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skonania sveta" (Mt 28,19-20).

Pavol Kulačík

IMITACE SVĚTLA

To je prece nesmysl, řekne si někdo při přečtení tohoto nadpisu. Mohu prece udělat imitaci květin nebo salámu, jak to vidáme ve výlohách obchodů, prostě hmotných věcí. Ale světlo je prece něco nehmotného, co nelze napodobit.

Jak jsem k tomuto nápadu přišel? Je to moje zkušenost ze života. Když jsme se s manželkou nastěhovali do paneláku, kde bydlíme (a tenkrát to pro nás znamenalo velice mnoho!), byla to velká sláva. Dnes je to úplně jinak, výtah je počmáraný a poškrábaný, dveře od vchodu se nedají zamknout, schody jsou prolomené. Ale tenkrát... všichni obyvatelé chtěli, abychom to měli hezké. Našli se takoví, kteří chtěli mít hezké prostředí i před svým prahem. Proto dali do společného prostoru u výtahu poličky a na ně květiny. Bylo by to velmi pěkné... ale právě zde začal ten můj problém.

Náš dům je postaven tak, že prostor kolem výtahu není osvětlen denním světlem. Když vypnou elektřinu, bývá tu hluboká tma a člověk musí počítat patra, aby se nepokoušel dostat k sousedům. Jinak tento prostor u vchodu do bytů osvětlují zářivky. Je tu umělé světlo. Kdybyste vzali luxmetr, pravděpodobně byste naměřili odpovídající hodnotu intenzity světla. Ale pro kytičky je to málo. A také skutečně tam dlouho nevydržely. Živořily, až zašly. Dnes tam žádné nejsou, leda na obrázcích, které v některých patrech visí.

Problém spočívá v tom, že zářivka na rozdíl od denního, slunečního světla, má tzv. nespojitě spektrum. Co je to spektrum, to většina lidí ví - všichni víme, že když prší a zároveň svítí slunce, tak se na obloze objeví duha. Co je u duhy zajímavé, je to, že když se na ni díváme, tak zjišťujeme, že jedna barva přechází plynule do druhé. Podobně to vidíme při rozkladu světla skleněným hranolem. Ve slunečním světle jsou zastoupeny všechny vlnové délky. Jestliže ale rozložíme hranolem světlo zářivky, zjistíme, že tu jsou jen barevné čáry a mezi nimi jsou hluchá místa, kde není žádná barva. Proto se tomu také říká "čarové spektrum". Rostliny jsou stvořeny tak, že dovedou "asimilovat" pouze při určitých vlnových délkách světla. Jen při nich dovedou slučovat jednoduché prvky do složitých uhlovodíkových řetězců bílkovin, tuků a škrobů. Když se pak jejich vlnový rozsah "netrefí" do některé světelné čáry spektra zářivky, je výsledek jasný. Rostlinka nemůže provádět fotosyntézu, je znemožněna její základní životní funkce a ona beznadějně hyne. Světlo, ve kterém je umístěna, pro ni vlastně není světlem, je to stejné, jako kdyby byla v hluboké tmě.

Proč vám to vlastně všechno píšu? Souvisí to s výrokiem Pána Ježiše, že

jeho učedníci jsou "světlem světa" (Mt 5,14). Je to jejich poslání. Mají být tímto světlem. "Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích" (v.16). "Nikdo prece nerozsvítí světlo a nepřikryje nádobou, ani je nedá pod postel, ale dá je na svícen, aby tí, kdo vcházejí, viděli světlo" (L 8,16). Jsme tu proto, abychom svítili lidem v našem okolí. Apoštolu Pavlovi bylo řečeno při jeho obrácení: "Budu tě chránit před izraelským národem i před pohany, k nimž tě posílám, abys otevřel jejich oči, a oni se obrátili od tmy k světlu, od moci satanovy k Bohu, a vírou ve mne dosáhli odpuštění hříchů a podílu mezi posvěcenými" (Sk 26,17.18). Je řada míst v Písmě, která hovoří o světle v souvislosti s námi, kteří jsme se znovu zrodili, a o tom, co máme jako synové světla (Ef 5,8: 1Te 5,5) dělat: máme se obléci ve zbroj světla (Ř 13,12), máme chodit jako oni, (1J 1,7) a mnoho dalších věcí. A teď je tu otázka pro nás? Jsme opravdu těmi, kdo svítí lidem kolem nás? Mohou se lidé v našem okolí podle nás orientovat, pokud jde o vztah k Bohu? Vědí to vůbec, že jsme Božími dětmi? Není to naše světlo někde pod kbelíkem našeho shromáždění, kam stejně nikoho nepozveme, anebo i když ho formálně pozveme, stejně nepřijde?

Ale je i horší skutečnost - a tím se vracím k názvu tohoto článku: existuje i "imitace" skutečného světla. Boží slovo před ní důrazně varuje: "Světlem těla je oko. Je-li tedy tvé oko čisté (upřímné), celé tvé tělo bude mít světlo. Je-li však tvé oko špatné (závistivé), celé tvé tělo bude ve tmě. Jestliže i světlo v tobě je temné, jak velká bude potom tma?" (Mt 6,22.23). Tedy budeme naoko zářit, chovat se jako křesťané, a přitom to není ono "spojité spektrum" - převážná většina spektra je vlastně tmou. Ze sou-

vislosti textu poznáváme, že k tomu dochází, je-li náš život zaměřen na pozemské věci. Lukáš nám připomíná naši odpovědnost: "Hleď tedy, ať světlo v tobě není tmou! Má-li celé tvé tělo světlo a žádná jeho část není ve tmě, bude celé tak jasné, jako když tě osvíti světlo svou zář" (L 11,35.36). Zároveň nám ukazuje podstatu našeho "nespojitého spektra" anebo "tmavého světla" - je to naše rozpolcenost, neúplné odezdání se Pánu Ježiši, touha být křesťanem, ale přitom o nic nepřijít, nic z toho, na co mám oprávněný nárok a co nechci ztratit. Tuto vnitřní rozpolcenost zná asi dobře každý z nás. Zdánlivě přitom můžeme zářit a někteří lidé budou hodnotit a uznávat naše křesťanské aktivity. Ale výsledek je - imitace světla, ne opravdové denní světlo.

Její důsledek je stejný jako u kytiček v našem domě. Čáry našeho "světla" ve spektru potřeby se nekryjí s tím, co títo lidé skutečně potřebují. Naše světlo je pro ně nepochopitelné, nesrozumitelné a nepotřebné. Budou nadále hynout ve svých hříších, až nakonec doopravdy zahynou. Jistě - pro své hříchy. Ale nemáme na jejich záhubě podíl i my? Nemám na ní podíl já sám?

Je mým přáním, abychom žili skutečně jako děti světla. Kéž nám Pán dá milost, aby naše světlo bylo opravdovým světlem.

Tomáš Pala

VY STE SOĽOU ZEME... VY STE SVETLOM SVETA

V nadpise uvedené slova Pána Ježiša Krista sú vybrané z Jeho "kázne na vrchu". Pán Ježiš hovoril o konkrétnom poslaní svojich poslucháčov, používal však obraznú reč (metaforu). Boli to ustálené výrazy, ktoré boli blízke tomu

jednoduchému pastierovi alebo rybárovi, ale nesú omnoho hlbší obsah, ako by sa na prvý pohľad zdalo. Vymedzujú nielen úlohu poslucháčov, čím by sa mali stať, ale popisujú stav, v akom sa nachádzajú, to, čím sú.

Je len samozrejme, že pomenovania dvoch konkrétnych vecí každodenného života (svetlo, soľ) nadobúdajú v Pánovej reči metaforický význam. Nikto určite nebude myslieť len na jedlo, keď je reč o chuti soli - jej slanosti. Ani si nepredstavíme, že keď do tmavej noci vykročí kresťan, už netreba sviecu, pouličné osvetlenie, lebo on je zdrojom svetla.

Pán Ježiš týmto mieril na duchovné vlastnosti - stav, postavenie a poslanie jeho učeníkov a ich nasledovníkov (napokon veď všetci vykúpení sú Jeho učeníci).

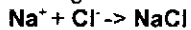
Premýšľanie o soli

Zo súčasnej generácie skoro každý v mladosti prešiel vzdelávacím procesom, v ktorom sa stretol so základmi z chémie a fyziky. Preto si dovoľím niektoré pozoruhodné prirovnania so slovami obraznej reči Pána Ježiša Krista. Uvidíme ako úžasne súhlasí reč Božieho Syna s dielom Boha stvoriteľa v prírode.

Čomu nás učia prírodné vedy?

Zopakujme si niečo z chémie. Soľ je vlastne nerast, ktorého chemický vzorec je NaCl. Molekula kuchynskej soli sa teda skladá z dvoch prvkov - jedovatého chlóru a na vzduchu prudko horiaceho kovu sodíka. Spolu však tvoria veľmi stálu zlúčeninu, ktorá má mnohé použitie v kulinárstve, konzervárstve i priemysle. Boh jej dal jedinečnú úlohu v prírode - udržať v neporušení množstvá vôd oceánov.

Analogia z chémie:

Vzácnny kov sodík s kladným nábojom pripodobníme Pánu Ježišovi Kristovi.

Tento prvok (Na) sa voľne v prírode nevyskytuje, lebo sa ľahko okysličuje. Preto sa musí uchovávať napr. v ochrannej kvapaline. Tak aj Pán Ježiš je teraz po pravici Otca (Ko 3,1), ale súčasne aj v znovuzrozenom človekovi (2K 13,5). Inými slovami, toto prirovnanie nám hovorí o postavení veriaceho človeka. Jedovatý chlór so záporným nábojom - hriešny človek, keď sa pri obrátení spojí so vzácnym, úplne svätým Pánom Ježišom, je tu nový človek - soľ. Tak, ako soľ je stála zlúčenina, aj veriaci človek je znovuzrozený raz navždy. Preto Pán Ježiš povedal: "Vy ste..." Nedal k tomu žiadne predbežné podmienky. Nepovedal, že keď budete takí a takí, vtedy budete soľou.

Ako v každej molekule soli je vždy prítomný sodík, tak aj znovuzrodenie je osobná skúsenosť jednotlivého človeka (J 3,3). Každý človek, ktorý má byť ospravedlnený a spasený, musí osobne prijať Pána Ježiša Krista (R 4,5). Tak sa stane, povedané slovami Pána Ježiša Krista, soľou. Toľko obrazy pre naše občerstvenie.

Soľ v biblickom texte

Slovo soľ, hebr. melach, sa vyskytuje 33 krát v knihách SZ. Sú to jednak opisy prírody (1M 14,3) a tiež bola pri každej obeti (3M 2,13) a dare.

Tým bolo zrejme nielen to, že táto posolená obeť zachováva život, ale ho tiež spája s Bohom (soľ zmluvy - 4M 18,19). To tiež znamená, že zmluva s Bohom je pevná a trvalá. V pozadí je myšlienka, ktorá bola rozšírená na blízkom východe, že spolu zjedená soľ má pevnú spojovaciu moc. Vzťahuje sa to na host'a ako aj na úradníka kráľa, ktorý jedol kráľovu soľ (Ez 4,14). Soľ slúžila tiež, ako prostriedok na uzdravenie napríklad prameňa zlej vody (Elizeus - 2Kr 2,21).

V NZ (gr. halas), je len 8 výskytov výrazu soľ. Opäť tu pokračujú myšlienky

zo SZ. Očisťujúci účinok soli je u Mk 9, 49 spojený s očisťujúcim účinkom Božieho ohňa. To, čo rabíni očakávali od Tóry, Pán Ježiš prisudzuje učeníkom. Ich bytie zadfža prichádzajúci Boží hnev a rozklad ľudskej spoločnosti (Mt 5,13). Takýto účinok má slovo Pána Ježiša, ktorý je živé (Mk 9,50; Ko 4,6).

Pán Ježiš povedal to, čo je v prírode nemožné. Fyzikálne je nemožné, aby soľ stratila slanosť. Je to záhada. Pán Ježiš to povedal ako výstrahu pre Židov. Že tejto výzve neporozumeli, dokazuje cynická poznámka rabína Jozuu ben Chanja (okolo r. 90 po Kr.), ktorý na otázku, ako je možné neslanú soľ urobiť opäť slanou odpovedal: "Tak, že mulica bude mať potomstvo. No mulica nemôže mať potomstvo, tak aj soľ nemôže byť neslaná".

V duchovnom zmysle by to mohlo pre veriaceho znamenať stratu príslušnosti Bohu. Vieme, že človek nemôže stratiť spasenie (J 10,28; R 8,38-39 a iné), môže však pre neposlušnosť a hriech stratiť kredit (dôveryhodnosť) svojej viery, radosť zo spasenia (Ž 51,14) a v krajnom prípade môže byť aj skrátený jeho fyzický život (Sk 5,10, 1K 5,5).

O úlohe soli je tiež jedno ruské príslovia, ktoré hovorí, že človeka spoznáš až vtedy, keď s ním zješ pud soli. Soli sa nedá naraz zjesť veľa, preto je tým myslené dlhé obdobie spoločného života. Tak aj účinok soli je poznatý po dlhšom spoločnom chodení s Ježišom. Tak to poznala dievčina u Petra (Mk 14,67, 70).

Premýšľanie o svetle

Svetlo je fyzikálna príčina, pre ktorú môže mať človek zrakový vnem. Bez neho je krása prírody, ktorú Boh stvoril, nedostupná pre človeka. Svetlo má však aj veľmi dôležitú úlohu v živej prírode, najmä pri raste rastlín - fotosyntéza. Bez nej by napríklad nebolo potraviny pre zviera

ratá i človeka. Účinky svetla sú oveľa širšie, než je možné ich v tomto článku čo i len vymenovať. Poznatky o svetle v súčasnosti sú ďalekosiahle, najmä v prenose a spracovaní obrazu, zaznamenávaní informácii, v medicíne... Všetko to však má základ v tom, že Boh, ktorý je svetlo (1J 1,5), povedal: "Nech je svetlo!" (1M 1,3) Človek len poznáva a využíva to, čo Boh stvoril.

Niektoré analógie z fyziky svetla

Bolo by možné porovnávať veľa vecí, ale pre našu úvahu si všimneme len tieto vlastnosti svetla:

* energetická podstata svetla ho predurčuje k tomu, že sa nedá skladovať, vždy sa musí vytvárať;

* pri vzniku svetla dochádza buď k úbytku hmoty (svieca) alebo spotreby inej energie (elektrickej - žiarovka);

* v otvorenom priestore nesmie byť prekážka odrážajúca alebo pohlcujúca svetlo, aby bol zdrojom svetla osvetlený daný predmet;

* svetlo môže byť priame alebo nepriame,

* svetlo a prenos informácii.

Aplikácia spomenutých skutočností

Svetlo veriaceho človeka nie je zdroj, ale je to nepriame svetlo, ktorého zdrojom je Pán Ježiš Kristus a prejavuje sa v posvätenom živote kresťana. Posvätenie je dielom kríža Pána Ježiša Krista v srdci vykúpeného človeka, ako to opísal apoštol Pavel: "...vediac to, že náš starý človek je spolu ukrižovaný, aby bolo zmarené telo hriechu <čo do svojej pôsobnosti>, aby sme viacej neslúžili hriechu. Lebo ako ste boli vydali svoje údy za sluhov nečistote a nepravosti robiť nepravosť, tak teraz vydajte svoje údy za sluhov spravodlivosti na posvätenie" (R 6:6 a 19).

Posväcovať Pána Boha v srdci (1P 3,15) je proces, kde sa moje JA stráca a Kristus (svetlo) žije vo mne a (svieca)

svieti. Tu je ten úbytok človeka a energia z Boha.

Svetlo ukazuje tiež na kvalitu posvätenia. Preto sú veriaci vyzývaní, aby chodili vo svetle (Ef 5,8; 1J 1:7 ai.) a tak mohli byť zjavené ich dobré skutky (J 3,21), že sú vykonané z Boha a ľudia oslavovali Boha (Mt 5,16).

Tak, ako medzi Bohom a kresťanom nemá byť prekážka, tak aj svetlo kresťana nie je pod nádobou (Mt 5,15), t.j. vyžaduje to úprimné priznanie sa k viere v Pána Ježiša Krista. Často je práve v reči Pána Ježiša i v listoch apoštolov kladený dôraz na informačnú funkciu svetla (J 3:20-21, Ef 5:13), aby bolo rozlíšené dobro od zla. Tu sa dá upozorniť na jedno riziko, že keď kresťan jasne osvecuje zlý skutok, právnický delikt, tak sa môže dostať aj do ohrozenia svojej osoby alebo zdravia. Pán však pri tom nad svojim dieťaťom zvlášť bdie.

Svetlo v biblickom texte

V SZ sa hebr. slovo *or* vyskytuje 123-krát, v NZ sa gr. *fos* (dať svetlo, vidieť očami), vyskytuje 70-krát. Toto pomenovanie má najmenej nasledujúci obsah:

* to čo Boh stvoril hneď v prvý deň (1M 1,3);

* v obraznom význame "hovoriť na svetle" (Mt 10,27) t.j. oznámiť na verejnosti;

* v prenesenom význame je zdroj svetla označený ako svetlo t.j. fakľa, svietnik, lampa, oheň (Mk 14,54);

* v duchovnom význame je podstatou Boha (1J 1,5; Jk 1,17), Božieho Syna Pána Ježiša (J 1,4) a Cirkvi (Ef 5,8).

V pinosti sa Boh ako svetlo prejaví v nebeskom Jeruzaleme, kde nebude slnka, lebo sláva Božia ho bude osvecovať a sviecou mu bude Baránok (Zj 21,23). Tu sa uplatní to, čo povedal Dávid v Žalme: "...lebo v tvojom svetle vidíme svetlo" (Ž 36:10).

Veľmi inšpirujúce je spojenie "svetlo a

život" (J 1,54), "slovo a svetlo". Pán Ježiš je slovo, aby sme ho počuli a svetlo, aby sme ho videli.

Z predchádzajúceho je zrejmé, že v Biblii sa kladie dôraz najmä na informačnú funkciu svetla. Úlohou Cirkvi a každého jednotlivca je podávať vo svojom okolí pravdivú informáciu o Bohu, Jeho slove, Jeho diele a žiť verejne pravdivý život.

Toto je len krátky náznak, téma je to široká, úvahy budú pokračovať. Pán nech nám v tom žehná.

sprac. Ján Číž

50 let cesty za Pánem

Kdo mne následuje, nebude chodit ve tmě... (J 8,12)

Vděčně vzpomínám na Boží vedení v mém životě.

Je tomu již padesát let, kdy jsem mohla předat svůj život Pánu Ježíši. On proto, že chtěl, učinil všechno tak, abych byla od útlého dětství pod zvukem Božího slova.

Pocházím z katolické rodiny. Základní poznání o Bohu se mi dostalo v rodině, v náboženské výuce ve škole a v kostele. Nevlastní matkou jsem byla vedena spolu se sestrou do evangelického kostela. Současně nás v mých osmi letech přivedla do shromáždění místeckého sboru. Slyšela jsem hodně o rozdílech náboženských vyznání. Mou jedinou touhou bylo přijít k pravému poznání.

Mé dětství provázelo válečné období. Často jsem se svou sestrou musela do krytu - do sklepa. V blízkosti našeho domova byl domek bezdětných manželů Fiedlerových. Tato žena milovala Pána Ježíše celým srdcem. Ráda přijímala sestru i mne do úkrytu ve sklepe. Její hřejivá slova lásky hluboce zapadla do mého srdce. Moje sestra se v tomto

sklepe ve svých jedenácti letech odezdala Pánu Ježíši. Já ne. Osobně jsem zápasila o lásku své katolické babičky. Ta nás vychovávala po smrti mé maminky od tří do osmi let.

Provázky Božího milování provázely i další dny mého života. Boží řeč ke mně byla jasná a důrazná. 30.11.1947 náhle milá sestra Fiedlerová zemřela cestou v tramvaji ve věku 52 let. Tento úder - smrt milé sestry, byl pro mne jasným oslovením. Přivedl mne k rozhodnutí, že se potřebuji odezdat Pánu Ježíši.

Rozhodla jsem se a řekla si: "Ať si mne nemá na světě nikdo rád, ani babička..." kterou jsem nejvíc milovala. Vyznala jsem Pánu Ježíši všechny své hříchy. Přijala jsem jeho zachraňující milost jako veliký dar. Chtěla jsem, aby byl Pán Ježiš Pánem mého života. To mi bylo třináct let. Oporou v následování Pána Ježíše se mi staly starší sestry ve sboru i moje sestra.

Měla jsem vytyčený nový cíl: čist pilně Boží slovo. Dychtivě jsem ho vstřebávala a skládala jej v srdci. Velká Boží milost byla v tom, že jsem se mohla přidržet Božího lidu a sborového života.

Nejoblíbenější písní, kterou jsem často zpívala a její slova prožívala, byla:

Zasvěť svůj život Ježíši,
dokud jsi zdrav a mlád..."

Jen Duch Boží v mém srdci vyvolával radost a nadšení, že patříme cele Pánu Ježíši.

Ve sboru jsem dostala Bibli. Cenila jsem si ji jako poklad. Ušila jsem si na ni obal. Na přední straně místo monogramu jsem si vyšila text: Žalm 119,92: "Byť zákon tvůj nebyl mé potěšení, dávno bych zahynul ve svém trápení". Tato slova mě provázela po celý další život. Těší mne, že toto slovo mám prožité a vyzkoušené.

Ráda vzpomínám na starší sestry ve sboru, které nám hned v mládí zdů-

razňovaly potřebu žít v poslušnosti Božího slova. Tyto sestry nás vedly k tomu, abychom měly podle Pisma dlouhé vlasy. Také nám daly šátky. Učily nás ve všem se podřizovat Božímu slovu. Tuto odlišnost jsem vděčně přijímala, neboť jsem se chtěla líbit Pánu Ježíši. Nikdy mne ani nenapadlo chtít to jinak, nežli je v Písmu.

Vše mi bylo k dobrému také v době, kdy jsem v 16 letech odešla do učení. Život v internátním kolektivu nebyl lehký. Ve velkých pokojích - sálech nás bylo 80 až 100 děvčat. I toto místo bylo pro mne po 8 let misijním polem. Radostně a směle jsem všude vyznávala Pána Ježíše. Častokrát jsem si opakovala slova z 2Tm 2,15: "Pilně se snažuj vydati sebe Bohu milého dělníka, za nějž by se nebylo proč stydět."

Ani temné období totality po roce 1956 pro mne nebylo těžké. Několik let jsem bydlela u starší sestry ze sboru. Těšilo mne, že mohu na psacím stroji po dobu dvou let vytukávat jedním prstem knihu "Pisemný odkaz" od bratra Fredericka Butchera. Tato kniha byla pro mne obrovským duchovním kapitálem pro praktický život.

Mnohokrát jsem prožívala slova v Mi 7,8: "...sedím-li v temnostech, svítí mi Hospodin." Jen v obecnství toho Nejvyššího je zdroj trvalého pokoje a radosti.

Dnes chci vyznat jen jedno. To nejlepší pro Boží dítko je stavět Pána Ježíše a jeho vůli na první místo v životě. Můj každodenní program jsou slova 1Tm 5, 10 "být pilna každého dobrého skutku".

Lýdie Húšťová, Zlín

Proč smuten a myslí tesklivou
bys dnem i nocí lkal?
Ó uval naň vši péči svou
jenž tobě život dal.

Bethesda a Siloe

jsou názvy dvou jeruzalémských rybníků, u kterých se odehrály divy, popsané v páté a deváté kapitole Janova evangelia. Ten první se týkal nemocného muže, druhý pak muže slepého. První muž byl postižen třicet osm let, druhý muž byl slepý od narození. Když se první muž setkal s Pánem, měl jen velmi malou naději na uzdravení ve vodě rybníka. Když se setkal s Pánem druhý muž, neměl prakticky žádnou naději na vyléčení ze své slepoty.

První muž viděl, ale nemohl chodit. Druhý muž mohl chodit, ale neviděl. Stav prvního byl důsledkem hříchu, protože po uzdravení ho Pán varuje: "*Nikoli více nehřeš, aťby se něco horšího nepřihodilo.*" (J 5,14). Stav druhého nebyl v přímé souvislosti s hříchem, který by spáchal ve svém životě: "*ani tento zhřešil, ani rodičové jeho*" (J 9,3).

První muž, než byl uzdraven, očekával pomoc od lidí, kteří by mu pomohli v pravou chvíli vstoupit do rybníka. I druhý muž, než byl uzdraven, hledal pomoc u lidí, když *sedával a žebrával*. V představách prvního muže se rybník Bethesda jevil mocným, ale Pán to opominul. Druhého muže ani nenapadlo, že by rybník Siloe mohl být zdrojem, z něhož by vzešlo vyléčení jeho slepoty, ale Pán tento zdroj použil.

První muž byl uzdraven a potom chodil. Druhý muž chodil a potom byl uzdraven. První muž musel při uzdravení projít zkouškou víry jen s elementární poslušností: "*Vezmi lože své a chod*" (5, 11). Druhý muž při svém uzdravení musel prokázat poslušnost se značnou dávkou víry: "*Jdi, umej se v rybníku Siloe...*" (9,7). Po určité době se Pán

setkal s prvním uzdraveným v chrámě (5,14). S druhým uzdraveným se Pán setkal po určité době, když byl tento muž vypuzen ze synagogy (9,34.35).

Tak, jak se první příběh blíží ke konci, nachází se uzdravený muž v zástupu Židů a ve spolupráci s nepřáteli Pána Ježíše. V závěru druhého příběhu stojí uzdravený muž mimo zástup židů v konfliktu s nepřáteli Pána Ježíše. Důsledkem prvního zázraku bylo pronásledování Pána. Ve druhém případě zázrak znamenal perzekuci uzdraveného slepce.

Nyní můžeme vyvodit praktická poučení z těchto srovnání. Budeme uvažovat o těchto dvou mužích ve vztahu k

- a) jejich vztahu před uzdravením,
- b) jejich uzdravení a
- c) jejich jednání po uzdravení.

a) Jejich stav před uzdravením

Skutečnost, že stav prvního muže byl důsledkem hříchu v jeho životě, zatímco u druhého muže toto neplatilo, znamená, že není možné bezpečně považovat hřích vždy za příčinu nemoci. Pán si vyhrazuje právo použít nemoci buď k tomu, aby svůj lid kánil, nebo ho zbohatil. 1K 11,30 ilustruje první případ a 2K 12,7-9 případ druhý.

Stav muže slepého od narození je nám připomínkou toho, co by každý z nás mohl říci sám o sobě: "*Aj, v nepravosti zplozen jsem, a v hříchu počala mne matka má*" (Ž 51,7). Stav muže, který ochrnul, nám připomíná, že my všichni neseme ve svých životech ovoce našich hříchů.

Muž, který viděl, ale nemohl chodit, ilustruje rozpor padlého člověka, který se může učít z Pisma, jak by měl žít, ale je naprosto neschopný toto činit. Muž, který se mohl pohybovat, ale neviděl, zobrazuje padlého člověka úpícího bezmocně v temnotě, způsobenou hříchem.

To, že se oba muži ohlíželi po jiných lidech, kteří by jim mohli pomoci, ukazuje na všeobecný sklon spoléhat na lidské zdroje při řešení lidských problémů.

b) Jejich uzdravení

Jak vidíme, Pán se neočekávaně obešel bez rybníka Bethesda a rovněž neočekávaně použil rybník Siloe. On je nepředvídatelný ve svém jednání s lidmi (Iz 55,8). To, že první muž byl uzdraven, aniž by sám k tomu vynaložil nějaké úsilí, připomíná, že spasení *není ze skutků, aby se někdo nechlubil* (Ef 2,9). Zatímco druhý muž musel jít a umýt se v rybníku Siloe, což zobrazuje potřebu hříšníka poslušně přijmout evangelium a hledat požehnání, které nabízí Spasitel.

Tři příkazy Pána nemohoucimu muži byly doprovázeny mocí je vykonat. Ony ilustrují to, co Bůh činí pro uvěřivšího hříšníka.

(a) *Vstaň* - Muž povstal ze špiny země a postavil se vzpřímeně. Hříšník, když odpoví na výzvu evangelia, obdrží vždy nový život a nové postavení před Bohem.

(b) *Vezmi své lože* - odnesl to, na čem ho dříve přinesli. Tak hříšník ovládá věci, které dříve ovládaly jeho.

(c) *Chod* - a on získal novou sílu k chození mezi lidmi. "*Blahoslavení ti, kteříž jsou ctného obcování, kteříž chodí v zákoně Hospodinově*" (Ž 119,1).

Pán pomazal blátem slepčovy oči, aby si tento muž hmatatelně uvědomil svou slepotu, které se přizpůsoboval velmi dlouhou dobu. Nikdy neviděl své drahé, svůj dům, svou ulici. A ani nečekal, že by toto vše mohl jednou spatřit. Potom ucítil Někoho, kdo blátem mazal jeho oči a slyšel autoritativní hlas, který mu nařizoval, co má učinit. A on uposlechl. Dokážeme si představit jeho radost u rybníka? Ale tento slepec musel pocítit svou slepotu ještě dříve, než se jí zbavil.

Toto ilustruje obrácení, při němž usvědčení z hříchů musí předcházet radosti z odpuštění a nového života v Kristu.

c) jejich jednání po uzdravení

Je nade vši pochybnost, že první muž záměrně způsobil u židovských vůdců těžkosti Pánu Ježíši. Kdyby chtěl, mohl jít do chrámu, aby tam Bohu poděkoval za své uzdravení. Ale nic v uvedeném vyprávění nenaznačuje, že by uvěřil v Krista a stal se jeho následovníkem. Poslední slova Pána Ježíše na adresu tohoto muže obsahují varování: "*nikoli víc nehřeš, aťby se něco horšího nepřihodilo*". Stále mu hrozilo nebezpečí, že sklouzne do starého způsobu jednání.

Uzdraveného slepce se vyptávali soušedé (v.8-12) a farizeové (v.18-23). Poslední setkání s farizeji mu vyneslo vyloučení ze synagogy (v.24-34). Křesťovský výslech přiměl tohoto muže přemýšlet. On se nemohl ztotožnit s ostrým farizejským odsudkem namířeným proti Tomu, kdo ho uzdravil. Poznání Kristovy osobnosti se u něho postupně vyvíjelo s pokračujícím rozhovorem: "*Člověk ten, kterýž slove Ježíš... prorok jest... kdo by ctitel Boží byl a vůli jeho činil... Věřím, Pane*" (v. 11.17. 31.38). Jeho poslední reakce na urážky farizeů byla nebojácná a plná vnitřního světla (v.30-33). Poslední slova rozhodně potvrzují jeho určitou znalost Písem Starého zákona (Iz 1,15; Ž 66,18); věděl, že v Písmu nelze nalézt žádný případ uzdravení člověka slepého od narození. Když příběh končí, v úctě a v obdivu se tento muž klaní Kristu. Tak bezvýhradnou oddanost prokázal svému Lékaři a Spasiteli.

Z PRECIOUS SEED 1/98 přeložil
Josef Hudousek

*Blahoslavený jest ten, jemuž
odpuštěno přestoupení,
a jehož hřích přikryt jest.* (Žalm 32,1)

Ja som svetlo sveta

(J 8,12)

Je mimoriadne dôležité a poučné, keď čítame jednotlivé verše Božieho slova v kontexte. Čítať v kontexte znamená hľadať odpovede na otázky: kto to povedal, kedy to vyslovil, kde to bolo, s čím to súvisí a podobne. Predpokladá to nutnosť prečítať si zároveň predchádzajúci i nasledujúci text, zistiť, čo bolo predtým a čo sa stalo potom. Častokrát citovanie výpovede vytrhnutej z textu, teda bez kontextu, vedie k bludom. Pri takomto čítaní možno z Pisma dokázať, že "nieť Boha!" (Ž 14) - ale kontext nám prezradí, že tak hovorí blázon vo svojom srdci.

Kontextom výpovede Pána Ježiša "Ja som svetlo sveta" je Ján 8.kap. Zákonníci a farizeji priviedli k Pánu Ježišovi ženu cudzoložnicu a žiadali jej odsúdenie na smrť. Vtom im zažiarilo svetlo slov Pána Ježiša: "Kto je z vás bez hriechu, nech prvý hodí po nej kameňom."

Ako chrobač spopod kameňa sa okamžite pobrali do tmy - preč z dosahu toho prenikavého a ich oslepujúceho neprijemného svetla.

Keď Pán hovorí: "Vy ste svetlo sveta", je to spojené s našou zodpovednosťou. Nie je to nič príjemné pre tento svet, ktorý leží v tme a nieť spoločenstva medzi svetlom a temnosťou. Svet nebude mať rád učeníkov Pánových, lebo im "robia svedomie". Ale život bez svetla je ešte niečo horšie. To v tme narazí človek do človeka a tak prichádza ku konfliktom. Preto sú zvady, ubližovania a vojny. V tme sa konajú zlé veci. Chodme preto ako deti svetla!

Ilko Kozár

NADÁVANÍ

Otázka: Je normálne, že lidé všude na všechno nadávají?

V názvu se skrývá určité přehánění - jistě, nenadávají všichni a rozhodně lidé nenadávají na všechno. Každý z nás má však jistě dostatek zkušeností s nadáváním či zehráním, kritizováním a vyjadřováním nespokojenosti.

Nechci dnes mluvit o příčinách - o nedobré ekonomické či politické situaci v naší zemi. Nechci mluvit o tom, jakou mnozí lidé prožívají nejistotu. Chci mluvit spíše o tom, jak je možné se nadávání vyhnout.

Nejprve se zamysleme nad tím, proč se nadává. Domnívám se, že je to proto, že lidé nejsou šťastní. Neprožívají vnitřní pokoj, naopak, zakoušejí nejistotu. Štěstí můžeme hledat leckde, ale Bible nás jasně přesvědčuje o tom, že bezbožní nemají pokoj. Jinými slovy - jakýkoli zdroj štěstí, který nemá vazbu na Boží existenci, má vždy nedostatky. Štěstí, které přináší radost a požitky světa bez Boha, není hluboké, niterné. Láska, přátelé, rodina, peníze, dobrá práce - to vše je jen jakoby na čas a většina z těchto hodnot nepřináší plnou radost.

Jakmile člověk pozná Boha, situace se mění. Poznáním Boha a osobním vztahem k němu si člověk buduje základ pro naplnění života. Bůh vyřeší totiž základní existencionální problémy, odpoví na otázku: Kdo jsem? Proč zde jsem? Kam miřím? Je to velmi důležité, neboť bez odpovědi na tyto otázky prožívá člověk pocit nezakořenělosti, který se potom snadno stane jakýmsi podhoubím pro negativní vnímání reality.

Stává se však, že i křesťané jsou negativisty, kterým nic není dobré. Příčin

takové nespokojenosti může být víc. Jednou z nejčastějších je špatně uspořádaný život. Člověk ví, jak žít, ví, proč je co dobré a proč zlé, ale nedokáže se podle svého poznání zařídit. Nechal se omámit kariérou, majetkem či něčím podobným, případně se zapletl do životních okolností a neví, jak z nich ven.

Další příčinou nadávání může být nedostatek nadhledu, nedostatek informací či podlehnutí desinformacím. Člověk pak prožívá negativní postoje či emoce, aniž ví, že skutečnost není tak černá, jak jí v tu chvíli vidí.

Posledním důvodem negativismu a nadávání, o němž se chci zmínit, je podlehnutí satanským nástrahám. Satan je podvodník, lhář a pomlouvač bratří. Štve všechny proti všem. Bible popisuje jeho činnost: jako řvoucí lev obchází kolem lidí a hledá, koho by pohltil.

Jak se můžeme vyrovnat s negativismem? V první řadě je nutné zakotvit svůj život. Nalézt jeho smysl, uvědomit si, kdo jsem a kam jdu. To můžeme učinit různě. Bible však říká, že jediným stabilizujícím prvkem ve vesmíru je Ježíš Kristus. Čteme o něm, že v něm je život a ten život je světlem lidí. Kdo jej, Krista, osobně přijme, získává Boží synovství. Ježíš zemřel na kříži, abychom skrze tuto smrt mohli opustit hřích, sobectví i negativismus. Vstal z mrtvých, abychom jej živého mohli pozvat do svého srdce. Kdo to učiní, pozná základní jistotu.

Ježíš nás potom skrze Bibli vede k tomu, abychom si dali do pořádku svůj život, své vztahy s druhými lidmi. Chce, abychom bez jakýchkoli nároků odpustili těm, kdo se proti nám provinili, abychom se vzdali jakéhokoliv nároku na pomstu. Chce, abychom se pečlivě věnovali svým životním partnerům, abychom pečovali o své děti. Chce, abychom žili řádný život, abychom pracovali a poctivě

se živil. Tím z našeho života zmizí mnoho příčin k reptání a nadávání. Člověk navíc brzy získává při pohledu na okolní lidi a své vztahy (a nedorozumění) s nimi Boží perspektivu: vidí, že především on sám není bez chyb, že to, co mu vadí u druhých, dělá hlavně on sám.

Dalším krokem v nápravě negativních postojů vůči okolí je snaha získat více objektivních informací. Každý z nás by si měl uvědomit, na čem zakládáme své negativní posudky politiky, ekonomiky, ale i druhých lidí. Máme dostatek informací? Jsou naše informace správné? Nenechali jsme se někým oklamat? Víme, že si většinou tyto otázky neuvědomíme - naše nadávání je jakousi emocionální reakcí na to, co nás momentálně vzruší, rozzlobí či podráždí. Je však dobré, když základní otázky máme promyšlené dopředu - a jako křesťané z biblického stanoviska. Je dobré, když si ujasníme, jak by měl vypadat stát, co je řádné fungování státu, co je to fungující ekonomika, jaké jsou základní morální požadavky apod. Biblický pohled na realitu nás uchrání od toho, že podlehneme ďáblu pokušení vidět svět jeho očima. Zkoumejme, zda někdo jiný neformuje naše postoje, zda se do naší mysli nedostávají postoje bulvárních či komerčních médií. Nezapomeňme nikdy na duchovní pozadí problémů. Bible jasně učí, že náš boj není proti tělu a krvi, ale proti duchovním mocnostem zla.

Nadávající a vše kritizující člověk mě inspiruje ještě k jedné otázce: Co jsi ty sám udělal pro to, aby skutečnost, která ti vadí, byla jiná, lepší? Neplatí, že se nedá nic dělat. Začíná to volbami, pokračuje vlastní veřejnou angažovaností, vlastní prací, vlastní poctivostí, dodržováním zákonů a předpisů, ale i udržováním pěkných a spořádaných vztahů s druhými lidmi. Pro křesťana je zde

bitie človeka (Dt 19,1-13), ale i vtedy, keď po úmyselnom zabití jeho pôvodca činil pokánie (2S 12,13-23). Božím úmyslom pri vydaní tohoto nariadenia nebolo umožniť osobnú pomstu príbuzným zabitého, ale zvrchovane chrániť život človeka, stvoreného na Boží obraz. Toto Božie nariadenie znamenalo **ustanovenie ľudskej vlády** v dejinách, ktorá sa potom vyvíjala rôznym spôsobom u rôznych národov. Cieľom jej ustanovenia bolo zabrániť nekontrolovanému rozvoju zla a anarchii v ľudskej spoločnosti.

"A vy sa plodte a množte sa, rozplodte sa hojne na zemi a rozmnožte sa na nej" (v.7).

Po vydaní nariadenia na ochranu ľudského života a ustanovení ľudskej vlády Pán Boh Noachovi a jeho synom znova opakuje príkaz, aby sa plodili a množili na zemi a to hojne, doslovne "v rojoch" či "v kídľoch". Viac ako 5 miliárd ľudí na Zemi v našej dobe a predpovede ďalšieho, ešte rýchlejšieho rastu ľudstva potvrdzujú splnenie tohoto Božieho zámeru.

Zmluva znázornená dúhou

Priama Božia reč k Noachovi a jeho rodine pokračuje vzácnym i zaujímavým zaslúbením.

"A Ja, hľa, staviam svoju zmluvu s vami aj s vašim potomstvom po vás i s každou živou dušou, ktorá je s vami, ako z vtáctva, tak i z hoviad a zo všetkých zvierat zeme s vami, počnúc od všetkých tých, čo vyšli z korábu až po každé zviera zeme. A teda som postavil svoju zmluvu s vami a nebude viacej vyťaté všetko telo vodami potopy, ani nebude viacej potopy, aby skazila zem" (v.9-11).

V týchto Božích slovách sa v Biblii druhý raz vyskytuje slovo **zmluva** - po Gn 6,18. A je to prvá zmluva, ktorú Pán Boh uzavrel nielen s Noachom a jeho rodinou, ale i so všetkými ich potom-

kami. Táto zmluva platí pre celé ľudstvo až do skonania vekov.

"A Boh povedal: Toto bude znamením zmluvy, ktorú Ja dávam medzi sebou a vami a medzi každou živou dušou, ktorá je s vami, na večné pokolenia: svoju dúhu dávam na oblaku a bude znamením medzi mnou a medzi zemou. A bude, keď zaoblačím oblakom nad zemou, že sa ukáže dúha na oblaku. A (vtedy) sa rozpamätám na svoju zmluvu, ktorá je medzi mnou a vami, (ako) i medzi každou živou dušou v každom tele a nebude viac vôd na potopy, aby skazila každé telo. A dúha bude na oblaku a budem ju vidieť, aby som pamätal na večnú zmluvu medzi Bohom a každou živou dušou v každom tele, ktoré je na zemi. A Boh povedal Noachovi: Toto (je teda) znamením zmluvy, ktorú som postavil medzi mnou a každým telom, ktoré je na zemi" (v.12-17).

Boh vytvoril **nádhernú dúhu ako znamenie zmluvy** medzi sebou a všetkým tvorstvom na zemi, že ho už nikdy viac nezničí vodami potopy. Je to *Jeho dúha*, ktorá má túto zmluvu znova a znova pripomínať Jemu i ľuďom a uisťovať ich, že On dodrží túto zmluvu, ku ktorej sa Sám od Seba dobrovoľne zaviazal. Je to **večná zmluva**, ktorá bude platiť, kým bude trvať táto stará zem, pre všetky na nej žijúce ľudské pokolenia. **Dúha zmluvy je symbol Božej milosti** k ľuďom. Už iba tri razy sa objavuje v Biblii (Ez 1,28; Zj 4,3; 10,1) a vždy zobrazuje Božiu slávu a milosť - slávu Božej milosti.

Noachovi synovia

"A synovia Noachovi, ktorí vyšli z korábu, boli Sem, Cham a Jafet. A Cham (bol) otec Kanánov. Títo traja sú synovia Noachovi a od nich bola zaľudnená celá zem" (v.18-19).

Na svete je okolo 150 významnejších národov a viac než 3 000 jazykov a ná-

rečí rôznych kmeňov. Iba v správe Genesis 9-11 možno nájsť správne vysvetlenie vzniku rôznych národov, národnostných a rečových skupín. O rozdelení národov do troch základných skupín je reč práve v tejto kapitole knihy počiatkov. Ona jasne hovorí, že všetci ľudia, čo žili od potopy až dosiaľ, sú potomci Noacha a jeho synov.

"A Noach, muž pôdy, začal obrábať zem a vysadil vinicu. A pil víno a obnažil sa uprostred svojho stanu. A Cham, otec Kanánov, videl nahotu svojho otca a povedal to svojim dvom bratom vonku. Vtedy vzali Sem a Jafet rúcho, položili (ho) obaja na svoje plecia a išli pospiatky a prikryli nahotu svojho otca, kým ich tváre boli (obrátené) dozadu, (takže) nevideli nahotu svojho otca" (v.20-23).

Napriek svojej viere v Boha boli Noach a jeho synovia (aj ich ženy) terčami satanovho pokúšania. Stačilo, aby nebdeli a v sebadôvere prerušili svoju závislosť na Bohu a v satanovom pokušení prišlo k ich pádu do hriechu. To je príbeh Noachovej výroby, nadmerného požitia vína a opilosti z neho na jednej strane i Chamovho (či aj Kanánovho) neúctivého správania sa voči otcovi (a starému otcovi) na druhej strane. Ale zároveň to bola príležitosť pre Sema a Jafeta, aby prejavili úctu voči svojmu otcovi aj v jeho žalostnom zahnanujúcom stave. To i nás dnes učí o nebezpečí pitia opojných nápojov, ale i o nutnosti súcitu a milosrdenstva voči tým, čo v tejto oblasti klesnú. Sme strážcovia svojich bratov: máme ich varovať pred nebezpečím hriechu a na druhej strane im pomáhať, keď do neho upadli. Charakter človeka i kresťana sa najlepšie prejaví práve vo vzťahu k tým, čo upadli do hriechu. A tak sa v tomto biblickom príbehu výrazne prejavil charakter Noachových synov a ukázal sa zrejmy rozdiel medzi nimi. A ten sa potom

odzrkadlil v Noachovej i Božej odpovedi na správanie jeho synov. Cham asi nosil vo svojom srdci ducha vzbury proti svojmu otcovi a mal zadostučinenie, že ho videl (významovo "videl s potešením") v jeho ponižení a mohol to oznámiť bratom. Sem a Jafet ctili svojho otca, bolo im ho ľúto a prikryli rúchom i láskou jeho potupu.

Noachovo proroctvo

"Keď sa Noach potom prebudil zo svojho vína a dozvedel sa, čo mu urobil jeho mladší syn, povedal: Nech je zlorečený Kanán, sluhom sluhov bude svojim bratom! A potom povedal: Nech je požehnaný Hospodin, Boh Semov a Kanán nech mu je sluhom! Nech rozšíri Boh Jafeta a nech býva v stanoch Semových a Kanán nech im je sluhom" (v.24-27)!

Prečo Noach zlorečil svojmu vnukovi Kanánovi a nie svojmu synovi Chamovi, jeho otcovi, ktorý ho so zadostučinením videl v jeho hanbe? Jedno z možných vysvetlení vychádza z predpokladu, že tak ako bol Kanán najmladším synom Chamovým, bol i Cham najmladším synom Noachovým - po Jafetovi a Semovi (hoci je vo v.24 nazvaný mladším). Kliatba vyslovená nad najmladším vnukom patrila vlastne najmladšiemu synovi a všetkým jeho deťom a potomkom. Pisateľovo osobné presvedčenie je, že Noachovi synovia sú uvedení v poradí narodenia a že teda Sem bol jeho prvorodeným synom. Kliatbu, ktorá vyznieva veľmi osobne proti Kanánovi a nie proti Chamovi si vysvetľuje tak, že to bol asi Kanán, ktorý prvý videl svojho starého otca v jeho ponižujúcom položení a povedal to so zadostučinením svojmu otcovi Chamovi a ten po svojom videní otca v rovnakom duchu svojim bratom. Možno usudzovať, že Chamovu povahu zdedili a v rovnakom duchu neúcty a vzbury proti Noachovi boli ovládnutí aj ďalší Chamovi synovia a dcéry a tak

Noachovo nepriame zlorečenie ich otco-
vi patrilo aj im. Nech by zodpovedalo
skutočnosti prvé či druhé úsudkom
odvodené vysvetlenie, z Noachových
prorockých slov jasne plynie **zlorečenie
pre Chama a jeho potomkov a požeh-
nanie pre Sema i Jafeta a ich potom-
kov**. V čom spočívalo Noachovo zlore-
čenie Chamovi? "Bude sluhom sluhov
svojim bratom!" To neznamenal, že bu-
de ich otrokom. Oni tiež mali byť Božími
sluhami a on mal byť ich sluhom. Keďže
sa u neho prejavilo telesné zmyšľanie a
cítienie, bol i budúci *údel Chama i jeho
potomkov v telesnej a hmotnej oblasti*:
vo spojení so "zlorečenou zemou" pri jej
obrábaní, ťažbe surovín z nej a výrobe
výrobkov z nich. Naproti tomu Noachovo
požehnanie *Semovi* znamenalo, že *jeho
údel bude v oblasti ducha*: spoločenstva
s Bohom, náboženstva, hlbania v du-
chovných skutočnostiach. *Údel Jafeta a
jeho potomkov* bol podľa Noachovho
požehnaní v "rozšírení", nie však prie-
storovom a hmotnom, ale *v oblasti duše*.
Noachom použité slovo má tiež význam
"otvárať" a podľa toho bol budúci údel
Jafetových potomkov v stále nových
objavoch v oblasti vedy, umenia, kultúry.
A tak *Noachovo proroctvo rámcovo
vymedzuje tri skupiny národov, ktoré
vzídu z Noachových synov*. Charakter a
základné priority (poradia hodnôt) ka-
ždý z nich ako celku budú v jednej
z troch oblastí, ktoré zodpovedajú trom
stránkam bytosti človeka: ducha, duši a
telu. To vôbec neznamená, žeby to plati-
lo o každom jednotlivcovi z týchto sku-
pín, ale platí to o nich ako o celkoch,
ktorým v dejinách udáva charakter ich
výrazná väčšina. Do prvej skupiny patria
semitské národy (Židia, Arabi, Peržania
a iní), do druhej európske a americké
(Gréci, Rimanovia, Germáni, Slovanovia a
iní), do tretej africké a viaceré ázijské.
Nemožno ich stotožňovať s tromi rasa-

mi, lebo tie sa vyvinuli geneticky: veľmi
rozmanitými mutáciami a variáciami aj
vplyvom prostredia a spôsobu života. A
taktiež nemožno z tohoto Božieho roz-
delenia odvodzovať akékoľvek rasistické
teórie o nadradených a podriadených či
dokonca otrockých národoch. Národy sa
do týchto skupín včleňovali dobrovoľne
svojou povahou a vlastnosťami - bez
vonkajšieho nútenia. A každý z nich
môže byť vo svojej skupine spokojný a
šťastný, keď v nej vidí Božie určenie pre
seba. U jednotlivcov zo všetkých náro-
dov však nimi prijatá Božia milosť v Kris-
tu môže zmeniť ich údel v iný aj vytvárať
ich kombinácie - vždy k dobru im aj
druhým skrze nich.

Druhé *požehnanie Jafeta* a jeho po-
tomkov spočívalo v tom, že *mal bývať v
stanoch Semových*. To sa predívne na-
plnilo, keď európske národy prijali kres-
ťanstvo a aspoň čiastočne i Krista, kto-
rého Židia zavrhlí. Veriaci ľudia z týchto
národov stali sa v Kristu dedičmi Božích
zasľúbení a tieto národy ako celky vzali
veľké požehnanie z toho, že prijali kres-
ťanstvo a jeho mravné pravidlá. Oproti
tomu africké a ázijské národy zostali na
stáročia vo tme a kľatbe pohanstva.

Dlhovekosť spravodlivého Noacha

*"A Noach žil po potope tristo päťdesiat
rokov. A bolo všetkých dní Noachových
deväťsto päťdesiat rokov a zomrel"*
(v.28-29).

Pán Boh vytvoril v Noachovej bytosti
taký silný genetický základ, že ani veľmi
zmenené životné prostredie neovplyvni-
lo záporne dĺžku jeho života. Naopak,
Noach (950) prežil všetkých predpo-
topných patriarchov s výnimkou Matuza-
lema (969) a Jareda (962). Žil ešte 58
rokov s Abrahámom a prinajmenšom
počul o stavbe babylonskej veže, o
ktorej budeme uvažovať v závere nášho
seriálu z knihy Genesis.

prípr. Ján Hudec

O ZÁVISLOSTI

Závislosť človeka na človeku

Možná si říkáte: "Proč takové téma?"
Uvažme chvíli nahlas: Když se upnu
na svého přítele - přestanu se spoléhat
na Boha. Když se upnu na Boha - nebu-
du vnímat svoje okolí. Prostě musím být
tak nějak akorát - udržovat tento vztah
mezi přáteli a Bohem v náležitém rov-
nováze. Ale Bůh říká: nemám rád vlaš-
né. Horký, nebo studený, ale vlašný - to
je nejhorší. Jak tedy moudře vyřešit
"rozdělení" svých náklonností, sympatií,
svého času, schopností mezi člověka a
Boha? Kdo se zodpovědně zamyslí nad
svým životem, vždy k takové anebo
podobné úvaze dojde. A tak dilema do
kostela nebo do kina? - na evangelizaci
nebo na výstavu? - na letní pobyt s křes-
ťanskou mládeží, nebo se spolužáky na
čundr, - tato malá životní dilemata
zůstávají neřešena, ale vnímána. Křes-
ťan o nich ví a snaží se je řešit. A mů-
žeme klidně předeslat, že mnohý křesťan,
který byl nerozhodný v jedné malé
epizodě (např. kino nebo sbor) je po
ročním snažení nerozhodný mezi klášte-
rem a světem - ať už obrazně anebo
fakticky.

Obyvatelé klášterů a jiných uzavře-
ných komunit žijí v domněni, že byla
učiněna taková opatření, aby jejich život
byl závislý jedině na Bohu. Vůči ostat-
ním lidem vytvářejí co nejúčinnější ba-
riéry, aby se nedostaly do špatného
vlivu člověka. Jenže ouha. Nebudeme
se zabývat klášterními zdmi, alespoň při
této příležitosti ne. Chceme tím jen zdů-
raznit, že žít život závislý na Bohu vůbec
neznamená ztratit závislost na člověku,
závislost jeden na druhém. Problém
kina a sboru se neřeší jen změnou

prostředí, ve kterém se křesťan pohybu-
je. Uvedené dilema se řeší vztahem
k Bohu. A vztah k Bohu je modelován
vztahem člověka k člověku.

V zásadě, až na některé výjimky,
o kterých si povíme později, nás Boží
slovo vybízí ke sdílnosti mezi lidmi, ke
vzájemnému soužití, k přátelství, k lásce
- prostě k obecnství. Někteří učitelé
křesťanství mají jednoduchou radu: O-
mezte komunikaci s lidmi, dokonce i
s věřícími lidmi, a soustřeďte se na Bo-
ha. -- Myslíme si, že je to polopravda.
Soustředít se na Boha - to samozřejmě,
ale omezit komunikaci se spolukřesťany
a koneckonců se všemi lidmi - to už je
velmi odvážné tvrzení. Podívejme se,
čemu nás učí Bible.

Princip lidského pospolubytí byl člove-
ku dán Bohem do vinku už v okamžiku
stvoření. Bůh se dívá na Adama, který
nic neví o tom, že je sám člověk. Adam
ví, že má celý svět u nohou, všechno
mu je dáno k dispozici, Bůh při něm stojí
- co víc by si mohl přát?! - Ale Bůh se
tak pěkně shora dívá na Adama a říká:
"Není dobré být člověku samotnému...."
(1M 2,18). Byla stvořena žena a kolotoč
obydlování zeměkoule se roztočil. Uvě-
domme si, že motivem toho byl Boží
údek: Není dobré být člověku samot-
nému. Sledujeme-li Boží slovo v celém
jeho rozsahu, vidíme všude princip spo-
jování lidstva, nikoliv rozdělování. Roz-
dělení bylo vždy důsledkem nějakého
zla - hříchu (např. babylonská věž,
smutné je, že toto rozdělení díky hříš-
nosti člověka stále přetrvává a v obec-
ném měřítku se s ním nedá nic dělat.
Ale v jednotlivých osobních vztazích se
dá udělat velmi mnoho). Sledujme proto
společně několik biblických příběhů,
které nám o vzájemných vztazích mezi
lidmi a závislosti jednoho člověka na
druhém mají co říci.

Ukážeme na několik systémových pří-

kladů. Systémových říkáme proto, že jsme vybrali biblické příběhy na mezilidský vztah rovnocenný, vztah staršího k mladšímu a vztah otce a syna.

První je příklad vztahu rovnocenného. Najdeme ho v 1S 18. Je to velmi známé přátelství Davida s Jonatou. Čtème několik veršů z uvedené kapitoly:

Jonatan přilnul celou duší k Davidovi, zamiloval si ho jako sebe sama. A Jonata uzavřel s Davidem smlouvu, neboť ho miloval jako sám sebe.

Dále podrobně popsany příběh dvou přátel nám přibližuje vztah dvou lidí, kteří své přátelství uzavřeli před tvář Hospodinovou. Všimněme si, co Bible poznamenává. Jeden druhého miloval jako sebe samého. Tato malá poznámka naplňuje Boží představu o vztahu jednoho člověka k druhému. Bůh ve Starém zákoně vyzývá k takovému milování a v Novém zákoně to ještě zdůrazňuje. Můžeme tedy docela odpovědně konstatovat, že jejich přátelství bylo velmi dobré a zcela jistě jim nebránilo v osobním vztahu k Hospodinu. Naopak. Bůh Davidovi velmi žehnal. Přesto se Boží představený - král Saul - stal příčinou veliké bolesti a následného rozdělení. Saul nesnel ono velké požehnání, které doléhalo na Davida, a rozhodl se Davida zlikvidovat. David i Jonata si uvědomovali nebezpečí a také nutnost vzájemného rozdělení. Oba věděli, že příčinou toho je hřích v Saulově srdci. Byl to Boží představený a nepodnikali žádné partyzánské kroky proti Saulovi. S velikou bolestí se rozloučili. Tím vůbec neskončilo jejich přátelství. Když se loučili, řekl Jonata Davidovi:

Jdi v pokoji. Co jsme si my dva v Hospodinově jménu přísahali, toho at' je Hospodin na věky svědkem mezi mnou a tebou i mezi mým a tvým potomstvem.

Jak rozumíme tomuto příběhu z hlediska závislosti člověka na člověku? Po

přečtení celého biblického oddílu zjistíme, že Davidův život byl v jistých okamžicích závislý na Jónatanovi a to do slova a do písmene. Ani násilné rozdělení nezabránilo jejich přátelství, pouze přineslo velkou bolest do srdcí obou. Nikde není ani náznak informace o tom, že by na takové přátelství Bůh nějakým způsobem žáril. Naopak.

Druhý příklad je příklad vztahu otce a syna. Čtème o tom v 1M 22:

Řekl Bůh Abrahamovi: Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ, odejdi do země Moria a tam ho obětuj v obětí zápalnou... Když přišli na to místo, vybudoval tam Abraham oltář, narovnal dříví, svázal svého syna Izáka a položil na dříví. Vztáhl ruku po noži, aby chlapce zabil. Vtom na něho volá Hospodin z nebe: Nevztahuj na chlapce ruku a nic mu neudělej. Nebo jsem poznal, že jsi bohobojný.

Tuto událost považují znalci Bible za nejtvrďší Boží zkoušku člověka. Všimněme si, že tato zkouška zasahovala člověka v oblasti rozdělení. Už sama tato skutečnost prozrazuje, že Bůh věděl, jak má Abrahama vyzkoušet - zasáhl nejcitlivější místo jeho srdce. Bere mu jediného syna, kterého miluje, ke kterému je upnut a na kterého se váže Boží požehnání. Abraham před Hospodinem nic nehrál, když brať nůž a chtěl Izáka zabít. Byl připraven obětovat. Ale Bůh věděl, jak by to Abrahama bolelo, a proto zasáhl.

Tato událost je krásným předobrazem smrti Božih milovaného Syna, za kterého už nebyla náhrada a který smrti neušel. A také nám tato událost dokladuje, že rozdělení je velmi bolestné a že si ho Bůh nepřeje.

Na těchto prvních dvou příkladech jsme si ukázali, že dobré vzájemné vztahy lidí nejsou překážkou jeho dílu. Naopak. Důležité je, aby vzájemné vztahy

závislosti jeden na druhém byly motivovány Božím řádem, tak krásně a jednoduše popisovaným v Bibli.

Třetí příklad je vztah staršího k mladšímu. Příběh, který máme na mysli, je zaznamenán v 1Kr 19. Hlavními postavami jsou Eliáš a Elizeus. Eliáš - kmet a Elizeus jako mladší učedník. Eliáš je zdrcen pohromou a krutým pronásledováním, které má na svědomí Jezábel. Utíká se k Hospodinu a chce zemřít. Říká doslovně: *Už dost, Hospodine, vezmi si můj život, vždyť nejsem lepší než moji otcové.* Místo smrti dostává dobrý chléb, láhev vody, další příkazy a pomocníka Elizea. Prorok, při kterém stál Hospodin, prožívá krizi. Těsně předtím se k němu Bůh přiznal tak mocně, že vzplanul oheň na oltáři, který byl tak moký, že by za normálních okolností nehořel, ani kdybychom mu pomáhali benzínem. Ted' má Eliáš krizi, že chce zemřít. Všimněte si, že v tomto okamžiku Bůh nedělá ještě větší zázrak, aby Eliáše zase postavil na nohy. Docela všední záležitost na posilněnou - chléb a vodu a k tomu pomocníka - orače Elizea. K čemu mu bude dobrý, nějaký orač a má spolupracovat s prorokem jako byl Eliáš. Kdybychom sledovali příběh dál, zjistili bychom, jak moc Bůh pomohl Eliášovi skrze druhého člověka. A co Elizeus? Elizeus se na Eliáše "upíná" a to zase doslova a do písmene. Ve 2Kr čtème: *Eliáš řekl Elizeovi: Zůstaň zde, neboť Hospodin mne posílá do Bethel. Elizeus odpovídá: Jako že živ je Hospodin a jako že živ jsi ty, tebe se nespustím.* A tento výrok zopakoval několikrát. Co to bylo za pomocníka, který byl tak závislý na Eliášovi? Co pak Elizeus nevěděl, že Eliáš je prorok Boží, a že má hledat zdroj svého požehnání a zdroj své prorocké síly v Hospodinu a ne v Eliášovi? Elizeus dokonce věděl, že Hospodin mu Eliáše v nejbližších okam-

žicích vezme. Přesto se ho drží jako "klíště". ... A příběh pokračuje: *A když přešli Jordán, řekl Eliáš Elizeovi: Žádej sobě co chceš, dříve než vzat budu od tebe. Řekl Elizeus: Necht' jest prosím dvojnásobný díl ducha tvého na mně!* Zajímavé je, že Bůh neposoudil toto přání jako nesprávnou závislost na člověku s poučením Elizeovi: měš žádat naplnění mým Duchem. Přihlízející synové proroctví mohli jen s úžasem konstatovat, že Elizeus žádané obdržel a - on to byl Boží duch a Bůh stál při Elizeovi. Příběh Eliáše a Elizea (nebo podle ekum. překladu Elijáše a Eliši) nám docela názorně ukazuje vztah závislosti člověka na druhém člověku, který je podpořen Božím požehnáním. Povrchní pozorovatelé by snad mohli Eliášovi vytýkat, že na sebe Elizea příliš váže. Ale to by bylo skutečně povrchní a laciné konstatování. Eliáš měl srdce u Boha a Boha v srdci a stejně tak tomu bylo i u mladého Elizea. Velmi dobře si spolu rozuměli a Hospodin si je mohl oba ve svůj čas použít a přiznat se k nim. Jejich vzájemná závislost, původně Eliášova na Elizeovi a později obráceně, jim vůbec nebránila v osobním vztahu k Hospodinu. Naopak.

Vezměme si na pomoc ještě novozákonní příběh. Není to ani tak konkrétní příběh, spíše životní postoj. Mám na mysli apoštola Pavla jako představitele starší generace, a mladého Timotea na straně druhé. Byl to krásný vztah dvou křesťanů. Jen se bojíme jednoznačně posoudit, zda Timoteus byl "závislý" na Pavlovi nebo Pavel na Timoteovi. Zdá se, že každý chvíli tahal pilku a bylo to dobře. Všimněme si verše 1Tm 5,8: *"Kdo se nestará o své blízké a členy své rodiny, zapřel víru a je horší než nevěřící".* V tomto verši je přímá vybidka k péči o svěšené "ovečky" dokonce s komentářem! Apoštol Pavel docela jedno-

značně spojuje víru a křesťanství se vztahem k bližním. Víra nevede člověka do izolace - to v žádném případě. Pokračujme dál, jakými slovy se starý Pavel světuje mladému Timoteovi: (2Tm 4,10-17). *Démas mne opustil, protože více miloval tento svět, a odešel do Tessaloniky. Krescens odešel do Galácie, Titus do Dalmácie. Kovář Alexandr mi způsobil mnoho zlého. Odplatí mu Pán Bůh podle jeho činů. Také ty si dej před ním pozor. Velmi se totiž stavěl proti našim slovům. Při mé první obhajobě nikdo při mně nebyl, všichni mě opustili. Pán Bůh mě však neopustil, stál při mně a dal mi sílu, abych mohl dovršit zvěstování evangelia.*" - Jak těžce nese Pavel zklamání v druhých lidech, jak stojí o spolupráci, obecnství, píše svému žákovi a synovi Timoteovi. Nic neskrývá a ani neříká: Milý Timotei, jsem rád, že mě spolupracovníci opouštějí, že mně nikdo nepomáhá. Učím se tak být závislý jedině na Bohu. A tak věřím, že i ty - Timotee - budeš jednou samostatný a nebudeš se ohlížet na mě. -- Nebylo by to trochu divné? Zřejmě, že víc než divné - bylo by to zcestné. Osobní vztah k Bohu a závislost na Bohu nemá být narušována obecnstvím, ale podporována jím. Vždyť Bible jasně říká, že *kde se dva nebo tři sejdou v mém jménu - tam jsem já uprostřed* - to jsou Boží slova. Bible nikde neučí separaci křesťana od křesťana, ani oddělenému životu křesťanů od nevěřících. Křesťan se má oddělit od chování, mluvení a myšlení světa, to ano a velmi důrazně, ale nemá se světu vyhýbat.

Uvedené biblické příklady nám ukazují, že je-li vztah člověka k člověku motivován vztahem každého z nich k Bohu, je požehnáním pro každého. Bůh skrze své děti, skrze církev hovoří k světu, ale také ke každému jednotlivci církve.

Všimněme si, jak Bůh nádherně roz-

dělil kompetence. Bůh nám pomáhá i skrze své další "děti" - tak jako Elizeus Eliášovi a Timoteus Pavlovi a naopak. Také nám - svým dětem - světuje docela slušnou porci práv a zodpovědnosti. Nebeské bytosti se zajímaly o hlásání evangelia mezi lidmi, ale Bůh to světil výlučně nám. No a pak bychom neměli být oporou a pomocí jeden druhému? Boha rozhodně nezastupujeme, ale máme se chovat tak, jak by se zachoval On, tedy jak by i pomáhal a vzdělával druhé. Samozřejmě, každý podle svého poznání, možnosti a obdarování. Jeden je mdlejšího ducha - jiný silnějšího. Vždy však upírejme svoji mysl a své srdce k tomu, který je nade vším, který je Pánem pánů a Králem králů. A nebojme se potom světit se se svými starostmi i druhým lidem. Ale říkáme - potom! Bible v tomto směru docela jasně poučuje, že máme-li nějakou nesrovnalost s druhými, nemáme zůstat jen u vyznání se na modlitbě Bohu, ale problém si máme urovnat i s dotýcnými lidmi.

Zjistíme, že Bohem motivované krásné vztahy se spoluvěřícími nejsou překážkou Božímu požehnání, ani jeho dílu.

Na dalších biblických příkladech je možno ukázat na to, že Bůh velmi zřetelně nabádá a učí svůj lid a své děti k velmi úzkým vzájemným vztahům. Předpokladem však je vždy poslušnost Boha a odevzdání se jemu.

Ing. arch. Kateřina Vodová,
Aleš Bartošek

My nejsme osamělí, však bychom chtěli, by mocný zápal vřelý nás sjednotil, u kříže bychom dleli, kde je náš cíl, bychom se rádi měli, se spolu chvěli a vedli Páně smělý boj ve všech sil.

VÝKLAD LISTU JÚDU - 5

Z dejin sa dozvedáme, že veľký čínsky múr, ktorý je symbolom bezpečia, bol dobytý iba trikrát. Príčinou dobytia bola v každom prípade zrada a podplácanie strážcov. Silná obrana vždy potrebuje telesne i mravne silných ľudí. To sa týka ako vojenských tak i duchovných bojov. Ak chce Cirkev poraziť falošných učiteľov, vtedy my všetci musíme byť mocní a postaviť sa *oproti taktike a úskočnosti diablovej*. Toto i Júda učí v poslednej časti listu, v.17-25. Odpovedá na otázku: Ako zakúsiť požehnanie v kresťanskom živote i napriek tomu, že žijeme v prostredí duchovného odpadnutia? Júda k tomu podáva tri zvláštne pokyny, ktoré nám pomôžu prežiť a pevne stáť v nebezpečnej dobe konca čiasov.

1. Prvý pokyn je vo forme príkazu: *Rozpamätajte sa na slová* Božie. Od samého začiatku sa satan snažil prevrátiť autoritu Božieho slova a priniesť pochybnosť do srdca človeka. To je vždy prvý krok k odpadlícstvu. Júda najprv hovorí, aby sme sa rozpamätali na sprostredkovateľov Božieho slova, čiže apoštolov. Oni nám podali pravdu evangelia, ktorú prijali od Ježiša Krista, Boha Otca a inšpiráciou Svätého Ducha. Boh nám vo svojom Slove predložil plán spasenia, ale i upozornenie ohľadom hriechu a súdu. Kedykoľvek nám niekto prináša "novú pravdu", skúsajme to vo svetle toho, čo povedali apoštoli a sám Ježiš Kristus. Vtedy zistíme, že všetko iné je iba klam. Potom máme pamätať nie iba na to, kto to povedal, ale aj čo povedal. Apoštoli Pavol, Peter a Ján predpovedali o týchto odpadlíkoch a falošných prorokoch, že prídu ako draví vlci, revúci lev, vlci v ovčom rúchu i v podobe an-

jelov svetla. Ak to apoštoli hovorili takmer pred 2 000 rokmi, o koľko viac sa to vzťahuje na dnešok? Súčasnosť ich jestvovania a pôsobenia ľži nemôže poprieť. Apoštoli hovorili aj o ich správani sa. *Oni sú posmievači a chodia podľa svojich bezbožných žiadostí*. Satan bol a je prvým posmievačom. Keď nemôže pravdu poprieť, pokúša sa vysmiať ju. K tomu si našiel odpadlíkov, aby sa smiali spolu s ním. Potom im nezostáva nič iné, len aby žili v žiadostiach svojho tela.

Nakoniec si Júda praje, aby sme vedeli, prečo to apoštoli v Božom slove písali. Je zrejmé, že falošní učitelia chcú rozdeliť zbory. Oni sa vždy *oddeľujú*, chcú založiť svoje vlastné spoločenstvá. Zvyčajne hovoria: "Máme hlbšie poznanie Slova, ako vaša cirkev. Máme kvalitnejšie náboženstvo a lepšie zjavenie." Nieže iba rozdeľujú cirkev, ale i klamú, lebo sú *telesní, nemajúci ducha*. Slovo "telesní" je opak od "duchovní". V gréčtine je to *psychikos*, čo znamená duševný, čiže prirodzený človek, riadený hriechnou prirodzenosťou. Odpadlíci nemajú Božieho Ducha v sebe a žijú iba podľa hriechnej prirodzenosti človeka a žiadostí tela. Pred ľuďmi sa postavujú ako vysoko duchovní, ale v skutočnosti sú riadení telom nemajúc v sebe duchovný život. Oni nemajú Svätého Ducha a to značí, že nie sú ani kresťanmi. Teda, i keď sa považujú za najdokonalejších kresťanov, vôbec nie sú kresťanmi! Nech by nám Pán dal schopnosť rozpoznať telesnú službu od duchovnej. Ako ju môžeme spoznať? Telesná služba vyzdvihuje človeka, ale duchovná Pána Ježiša Krista. Tam, kde slúži Duch skrze Božie slovo, veriaci sa duchovne budujú. Avšak tam, kde je služba telesná, je iba sebavyvyšovanie, zábava a nič iné. Jedine Boží Duch skrze Božie slovo môže slúžiť nášmu duchu a urobiť

nás súpodobnejšími Ježišovi Kristovi. Teda, prvý pokyn je - *rozpamätajte sa na Božie slovo*, čo nás učí o odpadlíkoch - a to nás ochráni aj od odpadnutia.

2. Druhý pokyn Júdov veriacim v prostredí duchovného odpadliveria je - *buďte sa na svojej presvätej viere*. Život kresťana nikdy nesmie byť nečinný, ak zastane, prichádza k stagnácii. Dom, o ktorý sa nestaráme, padá na nás. Odpadlíci iba búrajú a ničia, ale kresťania by mali budovať. Najprv svoj osobný duchovný život a potom i život ostatných veriacich v miestnom zbere. Takto nás potom Boh môže strážiť, zachovať a požehnať. Ako sa máme duchovne budovať? Dáva nám k tomu tri budovateľské inštrukcie.

* Na základe svojej presvätej viery. Kristus je základom a uholným kameňom našej duchovnej stavby. Keď sme k Nemu prišli s vierou v pokání, On do nás vložil základ nového života. *Presväta viera* je práve to isté, čo i *viera raz daná svätým*, teda náuka uplatnená v spasení a v Cirkvi Ježiša Krista. Spasenie je iba začiatkom. Každodenné študovanie Písma je budovaním duchovného života. Ešte som nestretol verného a mocného kresťana, ktorý by ignoroval svoju Bibliu. Keď sme budovaní v Slove, vtedy nás nemôže nik pohnúť z miesta. Júda nám chce povedať, že naša viera a dôvera v Boha bude rásť vtedy, keď budeme študovať Božie slovo a uplatňovať ho vo svojom živote. Toto upevní naše poznávanie a plnenie Božej vôle, dá nám požehnanie i počas úskočných útokov falošného učenia.

* Prostredníctvom modlitieb. V nich je sila pre budovanie kresťanského života. Júda to vyjadril - *modliac sa v Svätom Duchu*. To znamená, že si nemáme mysliť, že sme dosť duchovne silní, že nie sme závislí na Božej sile. Naš boj je duchovný a preň potrebujeme silu Svätého

Ducha, ktorú dostávame na modlitbe. Nielen že sa Duch pripája k našim modlitbám, keď nevieme, ako sa máme modliť, ale nás aj vedie k modlitbe podľa Božej vôle. Toto je prepotrebné v boji za pravdu evanjelia.

* *V udržovaní sa v láske Božej*. Toto je viac ako iba ctiť si lásku. Je to láska, ktorá miluje i napriek neprajným okolnostiam v cirkvi. Táto láska sa potrebuje budovať tak, ako i v manželstve. Je to záväzok, poslušanie i budovanie vzájomného vzťahu a v starostlivosti jeden o druhého. Táto láska prejavuje i *milosrdenstvo*, lebo nekoná podľa svojich záujmov, ale Božích. Jej spoločný cieľ je *očakávanie* uskutočnenia príchodu Ježiša Krista a večného života na rozdiel od súdu bezbožníkov.

Teda, budovanie duchovného života sa uskutočňuje na základe Krista, cestou modlitby vo Svätom Duchu a v dokazovaní si vzájomnej kresťanskej lásky. Takto vybudovaný život potom odolá aj v najväčšom útoku nepriateľa našej viery.

3. Tretí pokyn k pevnému duchovnému životu uprostred duchovného odpadnutia je vyjadrený v slovách - *iných zachraňujte*. Toto je príkaz, ktorý nám hovorí o získavaní duší pre Krista, teda evanjelizovaní v odpadlickom prostredí. Žiaľ, že sa mnohé zbory utiahli do svojich pevností a nevidia v tom Bohom danú príležitosť k službe postihnutým. Musíme pamätať na to, že tam, kde sa množí odpadnutie a vôbec hriech, tam sa množí aj Božia milosť. Majme na zreteli, že Boh miluje všetkých ľudí, teda i tých, čo prešli pod vplyv učenia siekt a kultov. Júda nás nabáda k vydávaniu svedectva, ale obozretne. Opisal tri skupiny ľudí, ktorí potrebujú duchovnú pomoc a ako máme k nim pristupovať. Sú to:

* **Pochybovači**. Oni úprimne pochybujú,

nevediac, čo je pravda a čo lož. Nie sú nepriateľmi kresťanstva, ibaže nie sú si istí, ktoré učenie je správne. Častokrát sú i členmi určitých cirkví, ale nie sú vybudovaní vo viere, nemajú istotu spasenia. O týchto ľuďoch hovoríme, že sú otvorení pravde, ale sú tiež otvorení aj lži. Počúvajú i evanjelium Ježiša Krista, ale i svedkov Jehovových. Júda hovorí, aby sme voči takým mali súcit, trávil s nimi čas a vôbec im pomohli, aby našli pravdu v Bohu. Keď ju nájdú, musíme s nimi tráviť čas v následnej práci, aby dospievali, teda budovali sa vo viere.

* **Ohrození neveriaci**. Tieto osoby nielen že odišli od pravdy a vôbec vplyvu kresťanstva, ale sa stali i časťou skupiny odpadlíkov, čiže siekt a kultov. Oni potrebujú byť vytrhnutí z ohňa, lebo sú už takmer v bránach pekla. Júda hovorí, že potrebujeme s nutnosťou získavať i takých ľudí, ale pozor, buďme opatrní. Upozorníme ich na veľké nebezpečie, ale zároveň davajme pozor, aby sme sa sami nepopálili. Abrahámovu zastupovanie Lota pred Bohom, ktorý bol vytrhnutý zo Sodomy, je nám poučením.

* **Presvedčení neverci**. Sú najnebezpečnejší, lebo Júda hovorí, že ich musíme *zachraňovať s bázňou*. Je tu potrebná obozretnosť, lebo títo sú už pevne zapletení do falošného učenia a stali sa jeho propagátormi. Kresťan musí milovať i týchto ľudí, ale *nenávidieť* ich hriechy život a učenie. Júda nás upozorňuje, že máme *nenávidieť aj ich odev poškvmený telom* hriechu. Je to ako pri malomocenstve, kde rúcho muselo byť spálené, aby sa choroba nešírila ďalej. Tak isto je to i s falošným učením. Kresťan, ktorý chce získavať týchto ľudí, musí sám byť pevný vo viere. Musí rátať s rizikom, že bude i sám ohrozený, lebo je na satanovom území, ktorý sa nevzdá tak ľahko. Iste ste počuli o záchrancoch

topiacich sa ľudí, ktorí sa utopili spolu s nimi. Predsa, Boh nám dáva víťazstvo i v takýchto bojoch so silami temna.

Pretože nikdy nie je neskoro zachrániť ľudí od falošného učenia, Júda nalieha na kresťanov, aby ich *zachraňovali!* V dnešných časoch veriaci ľudia musia byť záchrancovia a nie sa bojzливо skrývať pred ľuďmi, čo ich potrebujú. Aby Júda zahnal tento strach, necháva kresťanom i posledný odkaz svojho listu vo veršoch 24 a 25.

Aby kresťan mohol žiť nebojáčne v prostredí duchovného odpadnutia a k tomu i získavať duše, musí sa úplne odovzdať Bohu a Spasiteľovi Pánu Ježišovi Kristovi. V živote oddaného kresťana niet miesta pre strach. Ako sme videli na začiatku, môže sa upokojiť, lebo ho sám Pán Boh zachováva a ochraňuje od pádu. Jeho istota a bezpečie sú v Bohu. Júda preto nazýva Ježiša Krista *naš Spasiteľ*, tak, ako aj začal písať list *o našom spoločnom spasení*. Toto iste upevní osobný vzťah veriaceho človeka k Bohu a dá silu k víťaznému duchovnému životu. Nakoniec, Júdova hymna chvály Bohu pripomína kresťanom veľkosť Ježiša Krista. Keď toto úplne spoznáme, potom nás ani jeden falošný učiteľ a vodca neodvedie od pravdy. Budeme žiť iba Jemu na slávu, nebudeme sa duchovne potkýňať a potácať. Budeme pamätať na Božie slovo, ako jedinou Božiu autoritu, budovať svoj kresťanský život na viere a získavať iných pre pravdu evanjelia. V tomto všetkom nás náš Boh a náš Spasiteľ zachová v bezpečí a jedného dňa *postaví bezvadných pred tvárou svojej slávy s plesaním!*

Na záver nášho štúdia Júdovho listu si môžeme povedať, že je toto naozaj potrebný list pre dnešnú Cirkev, ktorá žije v prostredí duchovného odpadnutia. I keď budúcnosť nie je ružová, predsa

študovaním Božieho slova a na modlitbe v Duchu Svätom veriaci človek môže žiť víťazne. Jeho víťazstvo v boji za vieru raz danú svätým bude korunované získaním duší k spaseniu.

Drahá duša, ak ešte nevlastníš toto víťazstvo, odovzdaj sa dnes Pánu Ježišovi a on ti dá istotu spasenia a večného života. Nech je *jedinému múdre mu Bohu, nášmu Spasiteľovi v Kristu Ježišovi, našom Pánovi, sláva, veleba, sila a moc pred všetkými vekmi, aj teraz, i na všetky veky! Amen.*

Ondrej Franka

CÍRKEV jako Tělo Kristovo a místní shromáždění

Je velmi důležité rozpoznat rozdíl mezi církví Pána Ježíše jako jeho TĚLEM a shromážděním jako místní církví.

1. Tělo je duchovní (Mt 16,18), ale shromáždění může být tělesné (Kor., Gal.).
2. Do Těla vcházíme obráčením, do shromáždění kromě toho i křtem (Sk 2,41-42).
3. V Těle není muž ani žena (Ga 3,28), ale ve shromáždění jsou jasné rozdíly (1K 11,1-16; 1 Tm 2,12-15).
4. Věřící nemůže být oddělen od Těla (Ř 8,38-39), ale může být oddělen od shromáždění (1K 5,11).
5. Do Těla nemůže vniknout satan a přemoci jej. Do shromáždění ano (Sk 20,29; 2K 11,1-3).
6. V Těle je dokonalá jednota (Ef 4,4), ale ve shromáždění mohou být neshody (1 K 3,3).
7. Tělo jako nevěsta je věčná (Iz 21,1-2), ale shromáždění existuje do doby, než Pán přijde (1 K 11,26).

8. Tělo jako nevěsta je bez vrásky (Ef 5,25-27), ale shromáždění může zaniknout (Zj 2,5).

9. Tělo není nikdy spolu na jednom místě, až dokud nebude u Pána (2Te 2,1), ale shromáždění musí být pravidelně spolu (1K 14,23; Žd 10,25).

10. O Těle Pán Ježíš říká - "vybuduji svou církev" (Mt 16), ale shromáždění budují věřící (1K 3,10).

Je důležité znát tyto rozdíly, aby všichni věřící věděli, jak se chovat v domě Božím (1Tm 3,15). Náš Pán je Pánem svého domu. On touží být pánem.

Kde se Jeho příkazy a přání plní, tam On uděluje hojnost požehnání.

V Jeho domě neexistují věci podstatné a nepodstatné. Všechno je podstatné pro toho, kdo touží, aby On byl Pánem v Jeho domě.

Velmi záleží na starších, "zodpovědných bratřích", aby uměli a věděli, komu "otevírají" dveře (Sk 20,28-29), za co se budou zodpovídat před Pánem.

připr. L. Húšťová podle M. Hrdiny

CHOĎME V SVĚTLE HOSPODINOVĚ

Symbolika světla

Výraz **světlo** se používá ve spojení s vyjádřením radosti, požehnání a života (1M 1,3) v protikladu se smutkem, bolestí a smrtí (Jb 10,22; 18,5). Světlo symbolicky vyjadřuje Boží přítomnost, spásu a ochranu (Ž 27,1; Iz 9,2; 2K 4,6) na rozdíl od tmy, která symbolizuje soud (Am 5,18). Stejný dualismus **světlo - tma** vyjadřující protiklad mezi dobrem a zlem je obsažen i v Novém zákoně v evangelích (L 16,8; J 3,19; 12,36). Epištoly učí o neslučitelnosti světla a tmy

(2K 6,16) a povolání křesťanů k životu ve světle (Ko 1,12; 1Te 5,5; 1Pt 2,9). Také Boží svatost je ztotožněna se světlem (1Tm 6,16; 1J 1,5). Boží děti jsou označovány **syny světla** (Ef 5,8; 1Te 5,5; J 12,36), Pán Ježíš je **světlem světa** (J 8,12; 9,5; 12,46) a rovněž tak i Jeho následovníci (Mt 5,14-16). Apoštol Pavel pak podobně mluví o "světlu evangelia slávy Kristovy" (2K 4,4-6).

Z uvedených příkladů je vidět široká biblická symbolika světla.

Význam světla v životě křesťana

Světlo nejprve znamená uvedení do synovského vztahu k Bohu (J 12,36.46) a tím i k povolání na "účastnosti losu svatých v světle" (Ko 1,12). Chození ve světle (ve dne) přináší **bezpečí a jistotu** našim životům (J 11,9); ale je i zdrojem radosti (J 5,35). Světlo má rozpoznávací schopnost. Jen pomocí světla lze nalézt ztracené, vidět tvar, barvu a materiál předmětů, rozpoznat **hodnoty pravé od nepravých** (L 15,8). Světlo v ruce je znamením naší **bdělosti a připravenosti** (L 12,35). "**Svíce svítící v temném místě**" je obrazem pevné prorocké řeči, které se držíme (2Pt 1,19). Ale světlo vyjadřuje i **výzvu s časovým omezením** pro neopakovatelný lidský život (J 12,35). Ve světle dne neseme břemeno **odpovědné práce** pro Pána (Mt 20,12) a ve světle "**onoho dne**" v záři ohně bude prověřeno i naše dílo z pohledu věčnosti (1K 3,13). Výkoupení ze všech národů pak budou žít v nebeském Jeruzalému ve světle, jehož zdrojem je sám Beránek (Zj 21,23.24).

Význam světla ve vztahu ke světu

V první řadě je to odpovědnost těch, kteří už jsou **syny světla**, za svědecký život tomuto světu (Mt 5,14-16). Tak jako město ležící na hoře nemůže zůstat skryto zrakům přihlížejících diváků či hořící svíce být ukryto pod nádobou, tak nemůže zůstat skryto tomuto světu svě-

dectví opravdových následovníků Pána Ježíše.

Ale světlo znamená i nabídku pro ty, kteří jsou ve světě, aby také jim toto světlo zasvítilo (L 2,32) a to nabídku naléhavou platící právě pro tento dnešní den, jehož světlo může komukoliv z nás pohasnout, a nová příležitost se už nemusí opakovat. Tady platí "**dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých**" (Žd 4,7).

Josef Hudousek

PREDSAVZATIA

Pri príležitosti Nového roku, narodenín alebo aj špeciálnych prípadov, keď sme sa akoby "druhý raz narodili", si zvykne dávať všakovaké predsavzatia: presťanem s nerestami, začnem sporiť, nebudem sa hnevať z maličkostí a pod. Obyčajne to vydrží tri-štyri dni. Mám kolegu, ktorý bol donútený kvôli náhodnému úrazu dať si urobiť RTG pľúc. Keď sa lekár pozrel na snímok, povedal mu: - Ak neprestanete s fajčením, do piatich rokov vám hrozí rakovina pľúc... Kolega sa zľakol a razom prestal fajčiť. Aspoň to tak tvrdil. Neubehol však ani týždeň a už som ho znova videl s cigaretou v ústach. - Nedalo sa to vydržať - bránil sa. Takýchto prípadov je aj v hociakých iných oblastiach neúrekom. Nuž, hneď úvodom si musíme povedať, že vo vlastných silách sa naozaj všeličo nedá vydržať. Sami sa nemôžeme zmeniť, ani napraviť. Tu a tam sa aj čosi podarí, ale potom pride zlyhanie a býva to ešte horšie, ako kedykoľvek predtým. Čo v takomto prípade? Ako sa naozaj vyslobodiť zo storakých pút ducha, duše a tela?

V Božom slove, v Biblii, je napísané: - Ak vás teda Syn vyslobodí, budete skutočne slobodní (J 8,36). A pár veršov

predtým je napísané - ... poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí (J 8,32). Sú to priame slová Pána Ježiša Krista, Božieho Syna. Ako môžeme prežiť a prežívať toto slávne vyslobodenie a vyslobodzovanie z denných problémov a neduhov?

V prvom rade si musíme priznať, že sami, vo vlastných silách si naozaj nedokážeme trvalo a účinne pomôcť. V rozprávkach z pralesa sa píše o istom opičiakovi, ktorý spadol do močiara. Samozrejme za každú cenu sa chcel vyslobodiť, no nedarilo sa mu to a hrozilo, že sa utopí. - Chyť sa za svoje fúzy a vytiahneš sa - radilo mu akési "múdre" zvieratko. Samozrejme, vôbec to nepomáhalo. Až mu ktosi hodil záchranné koleso, opičiak sa dostal šťastne na slobodu. Nepodobáme sa aj my akože rozumné tvory tomu opičiakovi? Nechceme si pomáhať často tak, že si dokonca pílme haluz na ktorej sedíme? Pomôže nám neozaj iba uznanie si vlastnej bezmocnosti.

To druhé, čo musíme urobiť, je uznať, že tým najlepším Záchrancom a Spasiteľom nemôže byť nik iný, ako Pán Boh a Jeho Syn Pán Ježiš Kristus. On vidí našu bezmocnosť, bol sám v nej dobrovoľne namiesto nás na golgotskom kríži, zomrel za nás, aby nás zachránil od istej večnej záhuby. No teraz žije, je Pánom života i smrti a chce nám byť osobným Záchrancom a Pánom! Stačí úprimne vyroniť slzu pokánia a povedať Mu v tichej modlitbe: - Pane Ježišu Kriste, ďakujem Ti, že si aj za mňa položil svoj život. Prijímam Ťa do srdca a chcem ísť s Tebou do večnosti. Úprimné slová takejto modlitby, azda úplne prvej v živote, už mnohým pomohli ku krásnemu vyslobodeniu a k večnému životu. Skúste to, veď to nič nestojí, ale ako vefa to vyrieši vo vašom bežnom položení!

Napokon ide o každodenný život s Pá-

nom Ježišom, až kým nebudeme z tejto zeme odvolaní alebo nepride pre nás sám Pán. Každý deň sme obklopaní mnohými nástrahami, podliehame v bojoch so svetom, satanom a s vlastným telom. Aj veľký apoštol Pavol vyznáva: - ... som biedny človek. Kto ma vyslobodí...? Je tu náš všemocný Pán, ktorý denne vyslobodzuje, dáva silu plniť predsavzatia. Denne sa opierame o Jeho mocné rameno a budeme šťastní dnes, zajtra i po celú večnosť.

Ján Kučera

Recenze	knih
---------	------

Nebojte se (Úvodu do) postmodernismu

Možná se vám už také stalo, že jste zaregistrovali, jak se používá určitý termín, všichni kolem vás se tváří, že vědí, oč jde, ale vy vlastně nevíte, o co jde. Mně se toto stalo s pojmem **postmodernismus**. Mnohokrát jsem jej slyšel, ale vlastně jsem nevěděl, co znamená. Proto jsem uvítal knihu Stanley J. Grenze **Úvod do postmodernismu**, kterou v roce 1997 vydalo nakladatelství Návrat domů. Kniha totiž na obálce slibuje (a skutečně tyto sliby plní) přinést odpovědi na otázky: Co je postmodernismus? Jak vznikl? Co jej charakterizuje? Kdo jsou jeho představitelé? Co jej odlišuje od modernismu?

Není tak úplně snadné knihu přečíst a už vůbec není snadné porozumět všemu, o čem autor píše. Kdo nemá vyvinuté či vycvičené filozofické myšlení, bude často tápat. Přesto si myslím, že stojí za to knihu číst a dočíst. Ačkoli možná nepochopíme do všech detailů všechno, co souvisí se vznikem postmodernismu, máme zde možnost po-

chopit, co postmodernismus je. A to není nic nepodstatného, neboť postmoderní myšlení začíná v naší společnosti převažovat. Mladá generace má toto myšlení v krvi, zatímco starší lidé stále zůstávají v zajetí ideálů moderní doby. Grenzova kniha nám může pomoci se zorientovat.

Nejvíce hodnotím dvě části knihy: Jsou to první tři kapitoly, které se pokoušejí přiblížit čtenáři, co postmodernismus vlastně je. A to je skutečně těžký oříšek. Vždyť ústřední větou postmoderní filozofie je prohlášení: "Všechno je rozdílné." A tak čtenář spíše intuitivně vnímá, o čem je zde řeč. Nicméně výsledkem je zjištění, že "tomu začínám rozumět". Pak stačí jen koukat kolem sebe, poslouchat lidi - a vidím: aha, tento postoj či názor je ovlivněn postmodernismem.

Druhou částí, kterou vysoce hodnotím, je poslední kapitola knihy, která má název Evangelium a postmoderní kontext. Kdyby kvůli ničemu jinému, kvůli této kapitole stojí za to s knihou bojovat. Vždyť je naší povinností jako hlasatelů evangelia znát myšlení našich spoluobčanů, rozumět jejich jednání, jejich názorům. Apoštol Pavel jednal s řeckými filozofy na athénském Areopágu na jejich úrovni. Ovládal řeckou filozofii a mohl se k nim tedy přiblížit. I my si máme dát tu práci a snažit se pochopit dnešní svět, chceme-li jej skutečně oslovit. Grenz se v poslední kapitole své knihy právě o to pokouší. Ukazuje, v čem je evangelium pro postmoderního člověka nepochopitelné, nepřijatelné, ale na druhou stranu - v čem je možné, aby jej křesťanství oslovilo.

U postmoderního člověka došlo k posunu vnímání pravdy. Grenz říká: "Naším cílem při zvěstování evangelia by nemělo být pouze přivést druhé k souhlasu se seznamem správných tezí.

Spíše bychom měli teologické pojmy, jako je "hřích" a "milost", používat tak, aby se druzí mohli setkat s Bohem v Kristu a připojit se k nám na nádherné cestě chápání významu toho, s čím se setkáváme po celý život."

Myslím, že velmi praktické je Grenzovu knihu přečíst a pak se k některým místům znovu vrátit. Jestliže nám to poslouží ke kvalitnější službě Bohu a lidem, potom čas na to vynaložený nebude časem promarněným.

Stanley J. Grenz: *Úvod do postmodernismu. Překlad Alena Koželuhová. Vydal Návrat domů, Plzeňská 166, Praha 5, v roce 1997*

Tři knihy o dobrodružství

Dětských knih není nikdy dost, proto je velmi potěšitelné, že se v poslední době opět několik na našem křesťanském knižním trhu objevilo. Zasluhu na tom mají tři vydavatelství: A-Alef, Samuel a Misijní odbor CB ve spolupráci s nakl. Luxpress.

První z této trojice se jmenuje **Lékař operuje v pralesa** a napsal ji Paul White (vynikající překlad Drahomíry Zemanové). Autor zde líčí své vlastní zkušenosti z misijní práce v Africe, kde od svých 25 let působil jako lékař. Styl knihy i výběr příběhů jsou přizpůsobeny dětskému čtenáři. Ačkoli dospělý tuší, jak těžká a mnohdy depresivní musí být taková práce, v knize jsou zdůrazněny spíše optimistické a veselé tóny. Setkáváme se zde s řadou různých pacientů, sledujeme autora, jak operuje, přivádí na svět miminka, organizuje dětský den, ale především se modlí a očekává na pomoc a vedení svého Boha. Sledujeme i (byť velmi různově vyličenou) jeho misijní práci.

Kniha je čtivá, příjemná a pro rodiče skýtá množství námětů k rozhovorům. Asi nejpůsobivějšími místy je několik

zmínek o duchovním boji, které lékař v Africe podstupuje s kouzelníky a šamany, kteří zotročují prosté domorodce kouzly, pověrami a hlavně nesmyslnými, ba škodlivými "léčitelskými" praktikami. V těchto pasážích jako by kniha přesahovala do naší středoevropské současnosti. A na to je dobré děti upozornit.

Kniha je vhodná pro děti od 9 let.

Poznámka redakce:

Před nedávnem vyšla druhá kniha od stejného autora: **Po stopách Iva**, která pokračuje ve vyprávění o životě věřícího lékaře v pralese a o jeho službě domorodcům. 100 stran A5, cena 60 Kč.

Druhou knihou pro děti, která potěšila mnohé rodiče, ale především děti, je kniha **Dave Gustavesona V kubánském zajetí**. Knihu vydalo vydavatelství Samuel v překladu Petra Viziny. Ani této knize nelze vyčítat, že by nebyla čtivá - dětský čtenář ji jistě "shltne" na posezení (110 stran není mnoho). Přesto ve mně tato kniha vyvolala určité rozpaky. Je to příběh křesťanského Klubu filmových cestovatelů z Ameriky (dva chlapci, jedno děvče a dospělý vedoucí), který se vydá na reportážní cestu na komunistickou Kubu. A tady je asi problematické místo: Kuba se svým komunistickým režimem je zde vylíčena z pozice Američana, který o komunismu četl pouze v nějakém časopise. Řada scén je naprosto nevěrohodná, zápletka je uměle vykonstruovaná a její rozuzlení je více než absurdní. Každý soudný dospělý ví, že něco podobného by se prostě v komunistické zemi nemohlo stát (např. udělení víza misionářům, obrácení vysokého komunisty na svědectví chlapce v letadle, neodposlouchané telefony v hotelu, obvinění jsou několik dní před soudem ponechání na svobodě, obrácení tajného policisty, který obviněné hlídá, vyšetřování a mučení člověka v jakési staré opuštěné továrně a ne na

policejní stanici atd.). Myslím, že je to škoda, protože děti by měly získávat pravdivý pohled na realitu komunismu. I zde však mohou pomoci rodiče, kteří budou se svými dětmi o knize mluvit a mohou některé její schematické prvky poopravit.

Přes výhrady, které mám, stojí za to dětem knihu koupit. Jejím kladem je čtivost, napětí, ale i vylíčení misijního zápalu mladých křesťanů. A ten by mohl mladé čtenáře (vhodné pro děti od 10 let) motivovat.

Třetí knihou, které chci dnes věnovat pozornost, je kniha **Eckarta zur Niedena Dobrodružství na Piraní řece**, kterou v překladu Pavla Mareše vydal Výchovní odbor CB v nakladatelství Luxpress. Kniha má podtitul "Misijní příběh s detektivní zápletkou". Podtitul neklame, a tak jsme vtaženi do skutečně napínavého příběhu, ve kterém hlavní roli hraje čtveřice chlapců, z nichž jeden je synem německých misionářů v Brazílii. Detektivní příběh je šikovně zapletený a velmi dobře se rozplétá. Malí čtenáři (kniha je určena dětem od 9 let) jsou pověřeni úkoly detektivů, když mají několikrát podle obrázku uhadnout, jak se situace bude vyvíjet. Příběh je zasazen do atraktivního prostředí brazilských indiánských vesnic. Je určen čtenářům od 9 let, není proto psán příliš složitě, nicméně udrží vás v napětí až do poslední strany. Kniha je doplněna malým kvízem pro bystré hlavy, v němž si mohou děti ověřit, zda si pamatují, co v knize četli. Nezbyvá, než knihu rodičům i dětem doporučit a Výchovnímu odboru CB popřát, aby podobných knih vydával více.

Paul White: Lékař operuje v pralese, překl. D. Zemanová, vydal A-Alef, Bořivojova 29, 718 00 Ostrava - Kunčičky. 95 stran, vydáno v roce 1997. Cena 60 Kč.

Dave Gustaveson: V kubánském zajetí, překl. P. Vizina, vydal SAMUEL, Biblická práce pro děti, Starodějvická 8, 160 00 Praha 6. 110 stran, vydáno v roce 1998.

Eckart zur Nieden: Dobrodružství na Piraní řece, přel. P. Mareš, vydal Výchovní odbor CB, Lešetínská 2335, 193 00 Praha 9 v nakl. LUXPRESS, Mališská 6, 170 00 Praha 7. 64 strany, vydáno v roce 1998. Cena 48 Kč.

Adamovo mluvení

"Tu knihu jsem musel přestat číst, protože jsem potom nemohl spát," řekl jeden muž své křesťanské známé.

"V té knize se poznáš," řekl jiný čtenář.

Ano, je to kniha aktuální, pravdivá a velmi potřebná. Jedná se o knihu **Adamovo mlčení** autorů **Larryho Craba, Ala Andrewse a Dona Hudsona**. O čem vlastně kniha je?

O mužství. V poslední době můžeme slyšet o tom, že dochází ke krizi mužství. Muži neplní své mužské role a stále více utíkají od své odpovědnosti v rodině a společnosti do uzavřeného světa své práce či do otroctví televizní obrazovky. Co je vlastně mužství? Kdo je mužný muž a kdo je nemužný muž? Jak vypadá mužné chování a jak nemužné? To jsou hlavní otázky, na které se kniha snaží nalézt odpovědi.

Cenný je přístup autorů knihy k tématu. Nestaví se do role vševědoucích psychologů, kteří mají vše v malíku, ale sami odhalují své osobní problémy, přičemž naznačují, jak se se svou "nemužností" vyrovnávají.

Kniha je postavena na postřehu z příběhu Adama a Evy v ráji. Autoři si povšimli, že Adam byl s největší pravděpodobností svědkem hadova svádění Evy. Jak to, že mlčel? Jak to, že nezabránil tragedii? Odtud už potom míří otázky na

nás: Jak to, že my mnohdy mlčíme, když bychom měli mluvit? Podle autorů mužům vyhovují situace, kdy přesně vědí, co mají dělat. Jakmile se věci začínají komplikovat, muž ztrácí orientaci a má sklon z celé situace vycouvat. Kniha odhaluje příčinu zlosti mnoha mužů, ukazuje, kde jsou kořeny neovládané sexuální vášně i sklonů k manipulaci.

Můj osobní pocit je ten, že kniha mohla být sevřenější, méně rozsáhlá (173 strany) a tolik se nerozbiňhající. Přes tyto výtky ji považuji za velký přínos. Je totiž konkrétní, zaměřuje se na skutečný problém mnoha mužů a přináší východisko. Navíc je v ní vyvýšen živý Kristus. Řešení není tedy psychologické, ale duchovní.

Kniha se osvědčila jako dobrý materiál pro setkávání mužů. Může pomoci nanést otázky, o nichž se nemluví, ale které nás ve skutečnosti všechny trápí. Tak pomůže nejen najít sebe sama se svým pravým mužstvím, ale může pomoci vytvořit hluboké vztahy mezi duchovními staršími a mladšími, ale i mezi bratry navzájem. A těmito vztahy církev - žel - zatím příliš neoplývá.

Larry Crab, Al Andrews, Don Hudson: Adamovo mlčení. Překlad Luboš Miškovský. 173 strany. Vydalo nakl. Návrat domů, P.O.Box 25, 150 06 Praha 56 v roce 1998

Člověk na lavici obžalovaných

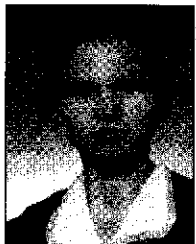
Návrat domů vydává celkem systematicky dílo vynikajícího esejisty a znalce středověké a renesanční literatury C.S. Lewise. Jedním z dobrých počínů tohoto projektu bylo vydání třinácti Lewisových esejů z let 1942 - 1963 (esej Nemáme právo na štěstí je dokonce posledním Lewisovým dílem vůbec, autor je napsal těsně před svou smrtí v listopadu 1963).

O čem jsou tyto eseje? Walter Hooper je v předmluvě charakterizuje jasně: je-

ZPRÁVY ZE SBORŮ

Horní Suchá

Dne 16.12. 1996 si Pán života a smrti povolal do svého domova milou sestru **Františku ŽYDKOVOU** ze sboru Horní

Suchá. Dožila se požehnaného věku 85 let a se svým Pánem prožila 52 let. Byla příkladnou Boží ženou, pravidelně se účastnila shromáždění v Horní Suché, často navštěvovala i okolní sbory. S radostí se modlila, zpívala a vydávala svědectví o svém Spasiteli. S milou sestrou jsme se rozloučili na místním hřbitově v Horní Suché 19. prosince 1996.

Ze sboru v Horní Suché si Pán povolal k sobě také našeho milého bratra **Arnošta SIWKA** ve věku 75 let. Bratr Arnošt přijal Pána Ježíše jako svého Spasitele ve svých 22 letech a i když byl po celý život hluchoněmý - uměl na- slouchat tichý Boží hlas. S radostí obě- toval jednu ze svých místností pro shromažďování věřících lidí, staral se o naše pohodlí, abychom se ve shromáždění cítili příjemně. Nám zůstává milá vzpomínka a jistota z nového setkání se s ním u věčné, společné oslavy našeho Krále a Pána života.

"Protož rozveselilo se srdce mé, a zplésal jazyk můj, nýbrž i tělo mé odpocíně v naději." (Sk 2,26).

M. Siwka s rodinou

Brat Pavol Urban je už u Pána

V prvých minutách dňa 8.9.1998 v nemocnici dotklo preslabené srdce brata **Pavla URBANA** narodeného pred 87

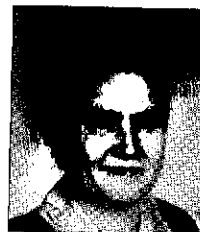

rokmi. Od svojich mladých rokov bol stĺpom nitrianskeho zboru, pastierom, učiteľom, evanjelistom a starším bratom. Podieľal sa na budovaní zborov i v okolí Nitry. Na jeho zdraví bezpochyby zanechali stopy dni strávené vo väzení pre meno Pána Ježíša v 50-tych rokoch, kedy jeho rodina obzvlášť strádala. Bol nám svetlým príkladom vernosti v navštevovaní zhromaždenia, osobnej evanjelizácii, pastierskej práci i službe Slovom. Dlho budeme spomínať na jeho životné príbehy, v ktorých nerobil kompromisy so svetom, praktické poučenia a ilustrácie, ktorými pútavo dopíňal výklad Božieho slova. Chceme ho nasledovať v jeho vernosti. Ako cenný človek veľmi bude nám i jeho manželke chýbať, až kým sa s ním nestretneme tam vo večnom domove. Rozlúčili sme sa s ním, pripomínajúc si jeho životný odkaz, na cintoríne v Nitre - Chrenovej dňa 10.9.1998.

Ilko Kozár

Trpezlivosť nádeje (1Te 1,3)

Po ťažkej dlhotrvajúcej chorobe povolal Pán života a smrti do svojej nebeskej slávy 13. júla 1998 v poobedňajších hodinách svoju ženu, manželku, starú mamu **Máriu ŠERFÖZÖOVÚ** z Nových Zámok v jej nedožitých 52. rokoch. Svoju ťažkú chorobu preživala s pokojom neodchádzajúc z Pánovej služby. Mnohým spolutrpiteľkám najmä v nemocnici bola jej

milá tvár a vľúdne slová na povzbudenie viery a nádeje. Mottom smútočného oznámenia jej odchodu boli slová Pána Ježíša, ktoré kedysi povedal Marte z Betánie:

"Ja som vzkriesenie i život. Ten, kto verí vo mňa, aj keby zomrel, žiť bude."

Slovami nádeje na opätovné stretnutie sa s ňou lúčili desiatky bratov a sestier, príbuzných a známych na novozámockom cintoríne 17. júla 1998. Mnohi boli vďační za jej obetavú pohostinnosť a za to, že otvorila dvere svojho domu pre zhromaždenie. Nech je požehnaná jej pamiatka!

Ján Kučera

Opava

Sestra **Otilka PÍPALOVÁ** se narodila roku 1923 v Praze; v dětství se rozhodla pro Pána Ježíše a věrně jej následovala po celý svůj život. V rodině Pípalových byly děti vedeny k

Pánu a všechny se staly Božím vlastnictvím. Nejdříve bydleli v Praze do roku 1967 a pak se přestěhovali do Opavy. Otilka žila tichým, skromným a obětavým životem. Pán si ji přenesl do nebeského domova 27.12. 1997. M.D.

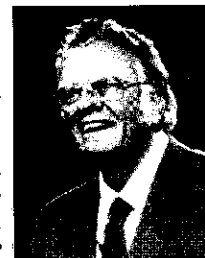
Významné jubilea

10. novembra 1483, teda pred 515-timi rokmi sa narodil **Dr. Martin Luther**, azda najväčší reformátor v cirkevných dejinách. 31. októbra 1517 pribil na chrámovú bránu vo Wittenbergu (Nem.) listinu, na ktorej bolo 95 téz, výpovedí proti vtedajšiemu učeniu tzv. obecnej

cirkvi, najmä pokiaľ ide o odpustky a kupčenie s nimi. Tak sa začalo požehnané dielo reformácie. Azda najpodstatnejším poznaním Martina Luthera bolo, že človek nemôže byť spasený zo skutkov, ale z viery v Pána Ježíša Krista. To je základom radostnej zvesti - evanjelia aj v dnešných dňoch. Dr. Martin Luther odišiel do večnosti 18. februára 1546, ale hovorí k nám dodnes.

Billy Graham - 80 ročný

Dr. Billy Graham, vlastným menom William Franklin Graham, jeden z najväčších svetových evanjelistov, sa narodil 7. novembra 1918 v Charlotte, Sev. Karolína, USA. Keď

mal 16 rokov, pri evanjelizácii M. Hama prijal Pána Ježíša Krista za svojho osobného Spasiteľa a rozhodol sa verne Ho nasledovať po celý život. Onedlho sa stal kazateľom Božieho slova a evanjelistom. Odhaduje sa, že počas svojich evanjelizačných ťažení po celom svete a aj prostredníctvom modernej satelitnej techniky oslovil radostnou zvesťou viac ako jednu miliardu ľudí. V r. 1982 navštívil aj naše krajiny a kázal v Prahe, Brne a Bratislave. S poďakovaním prosíme Pána, aby mu aj naďalej žehnal.

Ján Kučera

Redakční

Bratři ze slovenské ediční rady doporučují, aby nosným tématem pro 1. číslo v roce 1999 bylo "Církev a misie". Prosíme proto, aby bratři (a sestry) přispívající svými články do tohoto časopisu na to pamatovali a pokud mají články s touto tematikou, nám je zaslali. Děkujeme.

ZPRÁVY Z IZRAELE

* Tichý boj o Jeruzalém

Úřady Palestinské autonomie (PA) se soustavně snaží posílit svou pozici a vliv v Jeruzalémě, v rozporu s ustanovením dohod z Oslo. Počínají si opatrně, aby nevybudily izraelskou pozornost. K jejich metodám patří posilování vlivu v muslimské náboženské organizaci Waqf, která spravuje oblast Chrámové hory. PA platí její stráž a údajně mezi ní umístila také příslušníky své tajné policie.

V Jeruzalémě je kolem dvaceti palestinských institucí v rozporu s dohodami. Palestinská policie neoprávněně zatýká Palestince ve východním Jeruzalémě a odvléká podezřelé na autonomní území. Arabští obyvatelé města jsou přitom izraelskými občany.

Illegální budování domů ve východním Jeruzalémě probíhá vysokým tempem, a to za finanční účasti PA.

* Podle posledních údajů žije v Izraeli téměř 6 milionů obyvatel, z toho je 79,4 % Židů, 14,8 % Arabů, 2,1 % křesťanů, 1,6 % Druzů a 2,1 % "ostatních".

* Drama v OSN se nekonalo

Koncem září začalo v New Yorku zasedání Valného shromáždění OSN, které znalci blízkovýchodní situace očekávali s jistým napětím. Všeobecně se čekalo, že Jásir Arafat využije svého proslovu na tomto fóru a oficiálně oznámí záměr jednostranně vyhlásit v květnu příštího roku palestinský stát.

Dne 4. 5. 1999 vyprší totiž původní termín stanovený v dohodách z Oslo, kdy mělo skončit jednání o definitivním uspořádání mezi Izraelem a Palestinci. Jásir Arafat již delší dobu dává najevo, že hodlá při této příležitosti oficiálně vyhlásit palestinský stát, a snaží se pro tento krok již dnes získávat mezinárodní podporu. Nakonec Arafat ve svém projevu 28. září úmysl vyhlásit palestinský stát přímo nezminil, ačkoliv naznačil, že v blízkém se termínu bude palestinský lid "očekávat, že se zhostíme naší povinností".

* Ze Šalomounova chrámu v Jeruzalémě nezůstal jediný kámen. Zeď nářků je vnější zachovaná zeď Chrámové hory postavené králem Herodesem.

TLAČOVINY

NOVINOVÁ ZÁSILKA

ŽIVÉ SLOVO vydávají Křesťanské sbory ve vydavatelství A - ALEF, Bořivojova 29, 718 00 Ostrava, tel. 069/6237261, které zajišťuje také administraci. - Řídí odpovědný redaktor ing. Tomáš Pala s redakční radou. Adresa redakce: Štěpánská 1887, 755 01 Vsetín, tel. 0657/618658 - Obálka: Jaroslav Kapec, akad. malíř. - Vychází čtyřikrát do roka. Předplatné na celý rok 40 Kč, jednotlivá čísla 10 Kč. - Rozšiřuje administrace. Příspěvky na časopis můžete poslat na účet: Komerční banka Ostrava, č. ú. 81006-761/ 0100.
- Administrace pro Slovensko: Vladimír Schnierer, Karpatská 363/5, 915 01 Nové Mesto n/Váhom. Platby a dobrovolné příspěvky na časopis ze Slovenska zasílejte na tuto adresu složenkou typu "C". Předplatné je 48 Sk a jedno číslo 12 Sk.
- Tiskne Tiskárna František Pavelka, Příbor. - Snížený poplatek za tuto NOVINOVOU ZÁSILKU povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě čj. 450/95-P/1 ze dne 7.2.1995. - Reg. číslo MK ČR 6480. ISSN 1210-6526.